

Адыгэ макь

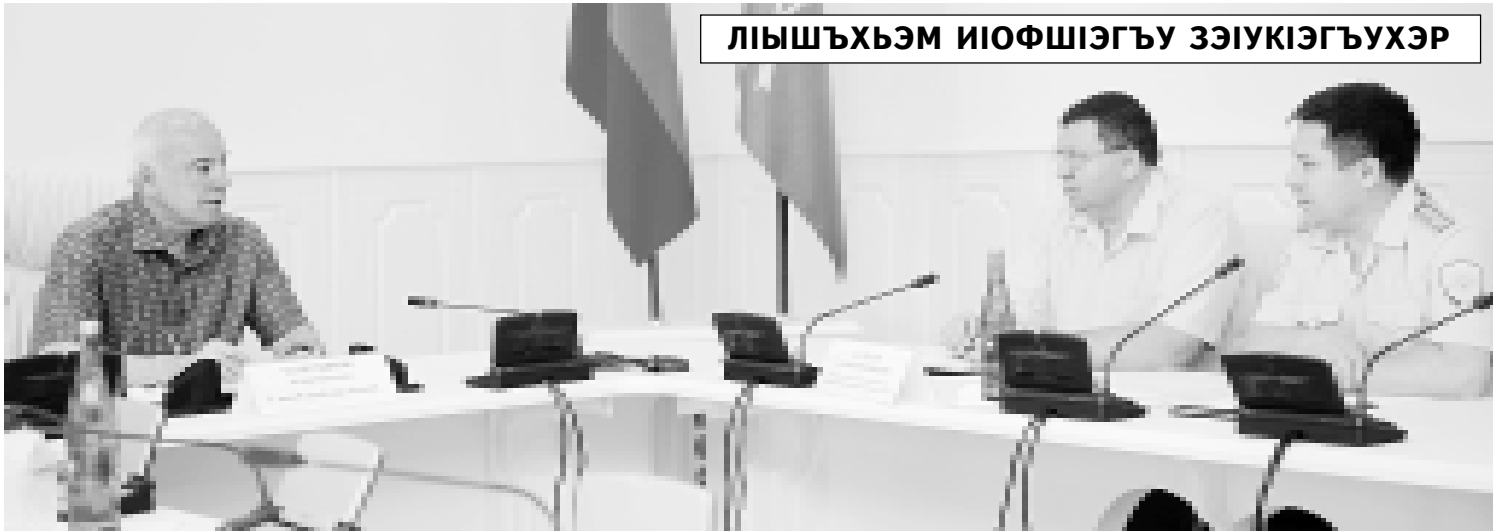
№ 113 (20626)

2014-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЬЫЙ
МЭКЪУОГЪУМ и 25-рэ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЛЫШЪХЪЭМ ИОФШІЭГЪУ ЗІУКІЭГЪУХЭР

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан кощын ІофхэмкІэ федеральнэ къулыкъум иотделэу АР-м щылэм ипашэ ипшъэрълхэр зыгъэцкІэнэу агъэнэфэгъэ Алексей Климовым тыгуасэ ІукІагъ, нэлуасэ зыфишылъ. Іофтхьабзэм хэлэжъагъ АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат.

Республикэм ипашэ пэублэ псалъэ къышлэзэ отделым ипашэ ипшъэрълхэр зыгъэцкІэнэу агъэнэфэгъэ А.Климовым фэгущуагъ, зипэщэ къулыкъур зыфэгъэзагъэр зерифэшъуашэу зэшъуи-

ЯІо зэхэлъэу зэдэлэжъэщтых

хынымкІэ, зыпкъ итэу Іоф ышлэнымкІэ бэкІэ зэрэщыгуыгъэр рилуагъ.

— УиофшІэн шъыпкъагъэ хэлъэу, шъхъаихыгъэу бгъэпсын фае. АщкІэ тэри Іэпылэгъу тыккыпфэхъушт, тило зэхэлъэу Іоф зэдэтшІэшт. Мы уахътэм миграциер Іофыгъо анахъ шъхъалэхэм зэращыщыр зэкІэми дэгъоу тэшІэ. ІэкІыб хэгъэгухэм къарыкІхэу Урысыем ишъолъырхэм къарыхъэрэ цыфхэм япчъа-

гъэ мы аужырэ илъэхэм хэшлыкІэу хэхъуагъ, Адыгеири ахэм зэу ащыш. Мыщ дэжым къыхэзгъэщынэу сыфай, тиреспубликэ псэупІэу къыхэзыыхэрэм е Іоф шашІэнэу зылохэрэм зи пэрыохъу афэхъуштэп, ау хэбзэгъэуцугъэм диштэу ахэр зекІонхэм мэхъанэшхо иІ. Непэ тишъолъыр лъэпкъ ыкІи дин зэгурьлоныгъэ ил, тапэкіи арэуцтэу щытын фае, — къылуагъ АР-м и Лышъхъэ.

А.Климовым илъэс 43-рэ ыныбжъ, мы къулыкъум епхыгъэу ІэнэтІэ зэфэшъафхэм алуыгъ, исэнэхъат хэшлыкІышхо фырил. Хэгъэу кІоцІ ІофхэмкІэ Министерствэм юридикескэ институтэу Краснодар дэтыр къыуухыгъ, кощын ІофхэмкІэ федеральнэ къулыкъум иотделэу Астрахань хэкум щылэм ипэщагъ, джы Адыгеим Іоф щішІэшт.

— Шлуагъэ къытэу Іоф зэдэтшІэным тыфэхъазыр, ащкІэ республикэм ихэбзэ къулыкъухэмрэ муниципальнэ образованийхэм япашэхэмрэ къыбготыштых, — къылуагъ Къумпыл Мурат.

А.Климовыр иІэнэтІэ ІухъэгъаІ нахъ мышІэми, псынклэу ІофшІэным хэгъо-загъ. Сирием къыкІыжыгъэ тилъэпкъэгъухэм Іэпылэгъу афэхъуынымкІэ зэхэцгъэ республикэ координационнэ комисиим иофшІэн хэлэжъагъ. Джащ фэдэу Украинэм щыкІорэ зэпэуцужьым къыхэкІыкІэ зиунэ къэзыбгынэгъэ цыфхэр зыщыпсэхэрэ санаториеу «Анастаси-ем» АР-м и Лышъхъэ игъусэу щылагъ, ахэм гущылэгъу афэхъугъ.

Зиунэ къэзыбгынагъэхэм ястатус гъэнэфэгъэныр, ахэм ящыкІэгъэ документхэр гъэпсыгъэнхэр джырэ уахътэ пшъэрылъ шъхъалэу зэрэщытыр А. Климовым къылуагъ. Ащ дакІоу нэмыкІ Іофыгъохэм язэшлохыни ыналэ тыригъэтышт, Адыгеим щыпсэхуэрэм яфэло-фашІэхэр зерифэшъуашэу агъэцкІэнхэм, тхылхэр гъэхъазырыгъэнхэм пае чэзыум хэтхэм япчъагъэ нахъ макІэ шлыгъэным ишъыпкъэу пылбыхъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Зыщыдгъэгъупшэхэ хъуцтэп

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Тхьаклушынэ Аслъан республикэм иобщественнэ движениехэм, ветеран организациехэм, дин гъэлорышлалэхэм япашэхэр, народнэ фронтым илыкІохэр тыгуасэ ригъэблэгъагъэх. Ащ хэлэжъагъэх федеральнэ инспектор шъхъалэу Лылуужу Адам, АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэ игуадзэу Іашэ Мухъамэд, республикэм и Апшъэрэ хыкум и Тхъаматэу Трахъо Аслъан, министрэхэу Долэ Долэтбыйрэ Лыхъэсэ Махъмудэрэ, нэмыкІхэри.

Адыгэ автоном хэкум, нэужым республикэм хэхъоныгъэхэр ашІынхэм зилахышлу хэзышыхъэгъэ цыф цэрылоу тилэхэм ацІэхэр, ялофшІагъэ, ягъэхъагъэхэр тшымыгъупшэнхэм пае ахэм саугъэтхэр, мыжъобгъухэр къафызэлухынхэр е ахэм ацІэхэр урамхэм, гупчэхэм афаусынхэр, Адыгеир зыпкъ иуцоным мыпшъыжъэу Іоф дэзышІагъэхэм яаллее гъэпсыгъэныр игъо дэдэу АР-м и Лышъхъэ ылытагъ. ЗэукІэгъоу зэхашагъэр ащ зэрэфэгъэхыгъэр, упчІэжъэгъу ышІынхэу общественнэ движениехэм, ветеран организациехэм, народнэ фронтым ялыкІохэр зериугъогъэхэр къариуагъ. Мыщ фэдэ фыш-

тыкІэ къэзылэжыгъэхэу республикэм ипашэ зигугъу къышыгъэхэр Бэрээдж Нухъ, Николай Кондратенкэр, Джарымэ Аслъан, Кобл Якуб, Николай Остапенкэр, Джэнчэтэ Султлан. НэмыкІ кандидатурэхэр щылэхэмэ джыри мы списокэм хагъэхъон зэралъэкІыштыр къызэрэугоигъэхэм къариуагъ, ащкІэ предложениеу ялэхэм акІэупчІагъ.

АР-м и Лышъхъэ къыІэтыгъэ Іофыгъор игъо дэдэу ылытагъ ыкІи ащ зэрэдыригъаштэрэр къылуагъ гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтым ипашэу Бырсыр Батырбый. Мыщ фэдэ цыф цэрылохэр зыщыдгъэгъупшэхэ мыхъуштэу, къытхэ-

мытыжъхэм яшІэжъ дгъэлъэплэн фаеу ащ ылытагъ. Адыгэ автоном хэкум хэхъоныгъэхэр ышІынхэм зилахышхо хэлъ Бэрээдж Нухъ, республикэ статус тилэнымкІэ зишІогъэшхо къэкІогъэ Николай Кондратенкэм, нэмыкІхэми ашІагъэр тыгу илтын зэрэфаем ащ кІигъэтхыгъ.

АР-м и Лышъхъэ игухэлъ дырагъэштагъ архитекторэу Бырсыр Абдулахъ, нахъыжъэхэм я Советэу Адыгеим щызэхашагъэм итхъаматэу ГукІэлл Нурбый, АР-м иветеранхэм я Совет ипашэу Къоджэ Аслъан, нэмыкІхэми.

— Зигугъу къэтшыгъэхэм шъхъэклафэ афэпшыныр, мыжъобгъу е, ыпшъэкІэ къызэрэтлуагъэу, аллее къафызэлупхыныр атефэ. Сыда плэмэ илъэс зэкІэ-лыкІохэм ахэм Іофышхо ашІагъ, республикэм хэхъоныгъэхэр ышІынхэм, ыпэкІэ лыкІотэным мыпшъыжъэхэу дэлэжъагъэх. Мыщ фэдэ цыф шІагъохэм ягъэхъагъэхэр къыткІэхъухэрэ лІэужхэм ащымыгъупшэным, ахэм ашІагъэр зэхашыкІыным тыналэ тедгъэтыным мэхъанэшхо иІ. Джащ фэдэу гухэлъэу тилэм обществэр щыдгъэгъозэн, цыфхэм яеплъыкІэхэри къыдэтлпытэнхэ фае, — къылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан.

АР-м и Правительствэ зичэзыу зэхэсыгъоу иІэщтым иповесткэ мы Іофыгъор хагъэхъанэу, ащ фэгъэзэгъэшт комисиим зэхашэнэу ыкІи ащ псынклэу ІофшІэныр ригъэжъэнэу АР-м и Лышъхъэ пшъэрылъ къафишылъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

ЩытхъуцІэу «Адыгэ
Республикэм
промышленностымкІэ
изаслуженнэ ІофышІ»
зыфилорэр П.Ю. Натхъом
фэгъэшъошэгъэным ехылылагъ

Промышленностым ихэхъоныгъэ илахъ зэрэхышлэхэрэм ыкІи илъэсыбэ хъугъэу Іоф зеришІэрэм апае щытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм промышленностымкІэ изаслуженнэ ІофышІ» зыфилорэр Натхъо Пшымафэ Юсыф ыкъом — пшъэдэ-кІыжъэу ыхырымкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «ДомБыт-Хим» зыфилорэм идиректор фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэу
ТХЪАКІУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 20, 2014-рэ илъэс
N 64

Адыгеим и Лышъхъэ ыцлэкIэ шIуфэс тхылъхэр джыри къэкIох

Урысыем и Мафэ фэшI Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ къыфэгъушIуагъ Чэчэн Республикэм ипащэу Рамзан Кадыровыр. ШIуфэс тхылъым мырэуштэу къыщелэ:

«Лытэныгъэ зыфэсшырэ Аслъан Кытэ ыкIор!

Къэралыгъо мэфэкIым — Урысыем и Мафэ фэшI сыхфэгъушIо.

Мы мэфэкIыр лъапкъ зыкIыныгъэм, лIэужжэм язэпхыныгъэ итамыгъ, ти Хэгъэгъушхо инеушырэ мафэ зыфэдэштIым ыгъэгумэкIыр, лIэшIэгъубэ хъурэ тарихъэу ащ иIэм, гушъхъэлэжэ ыкIи культурэ кIэным арыгушхорэ, ащ ыкIуачIэрэ ищытхъурэ афэлэжъэрэ пстэуми ямэфэкIэу щыт.

Урысыер нахъ шъхъафитэу, нахъ зэтэгъэпсыхъагъэу, нахъ лъэшэу тлъэгъу зэрэтшIоигъор ары зэкIэми тызэзпхырэр. Тызэгъусэу дунэе хэгъэгъу лъэш ар зэрэхъуштIым тыдэлажъэмэ, тимурад къызэрэддэхъуштIым сицыхъэ телъ.

Хэгъэгумрэ ащ щыпсэурэ цIыфхэмрэ яфедэ зыхэлъ гъэпсын IофшIэным гъэхъагъэкIэхэр щыпшIынхъу пфэсэлэ.

О пшъхъэки, къыппэлэгъэ цIыфхэмки псауныгъэ пытэ, насып ыкIи щылэкIэшIу шъуилэнэу сышъуфэлъалэ!

*Лытэныгъэ къыпфэзышIэу,
Чэчэн Республикэм ипащэу Р.А. Кадыров.»*

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Къащэфыхэрэм ылъэныкъокIэ контракт системэр гъэтэрэзыгъэнымкIэ Адыгэ Республикэм и Комитет итхъаматэ ехылагъ

Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием икIэралыгъо граждан къулыкIу ехылагъ» зыфилоу N 79-р зытэтэу 2004-рэ илъэсым бэдзэогъум и 27-м къыдэкIыгъэм, Адыгэ Республикэм и Конституции ия 78-рэ статья иподпунктэу «п-м» атегъэпсыхъагъэу унашъо сэшIы:

1. Мэкъулэ Назир Амэрбий ыкIор къащэфыхэрэм ылъэныкъокIэ контракт системэр гъэтэрэзыгъэнымкIэ Адыгэ

Республикэм и Комитет итхъаматэу гъэнэфэгъэнэу.

2. ЗыкIэтхэхэрэ мафэм щыублагъэу мы Указым кIуачIэ иIэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан**

къ. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 23-рэ,
2014-рэ илъэс
N 65

Охътэ благъэм Iоф зэрэздэшIэщтыр

Тыгъуасэ АР-м и Лышъхъэу ТхъакIушынэ Аслъан ОАО-у «Кубаньэнерго» зыфилоуэр игенеральнэ директорэу Александр Гавриловыр ригъэблэгъагъ. ЗэIуIэIэгъум хэлэжъагъэх АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, экономикэ хэхъоныгъэхэмкIэ ыкIи сатыумкIэ министрэу Лыхъэс Махъмудэ, Адыгэ электрическэ сетхэм япащэу Натхъо Азэмат.

Республикэм непэ ищыкIэгъэ электроэнергиеу икIоу къылэкIэхъаным фэгъэпсыгъэ программэхэм ягъэцэкIэн, тапэкIэ ахэр щылэныгъэм щыпхырыщыгъэнхэм лъэныкъуитIум Iоф зэрэздэшIэщтым зэдатегушIагъэх.

АР-м и Лышъхъэ «Кубаньэнерго» зыфилоуэр зэпхыныгъэ пытэ дырIэу, зэгурылоныгъэ хэлъэу Iоф зэрэздэшIэрэм, Iофыгъохэм ядэгъэзыжъын зыпарэки къызэрэмыгъэгужьорэм афэшI ащ ипащэхэм зэрафэразэхэр пстэумэ апэу къыхигъэщыгъ.

— Электроэнергиеу имыкъумэ, ащ икIэIуапIэхэр игъом умыгъэкIэжъхэмэ, экономикэм хэхъоныгъэу ышIыхэрэ къызэтеуцощтыгъ. Арышъ, пэрыохъу шъу-мыхъоу игъом ыкIи икIоу пстэури зэрэжъугъэцакIэрэм фэшI «тхъашъуегъэпсэу» шъотэлэ.

Александр Гавриловым Лышъхъэм иупчIэхэм джэуапхэр къаритыжъыхъ-зэ къызэриIуагъэмкIэ, республикэм электроэнергиемкIэ щыкIагъэу иIэхэм ядэгъэзыжъын фэгъэпсыгъэ программэу илъэситфым телъытагъэм къыды-хэлъытагъэу объект инхъу 3 агъэп-сынэу щыт. Ахэм зэу ащыц Мыекъуапэ

щэгъэуцощт щэплэ-зыгъэпсэфыплэ Гупчэшхоу «Красная площадь» зыфилоуэр пае ашIышт подстанцииер. Ащ Гупчэм электроэнергиеу ищыкIагъэр зэрэри-тыштIым имызакъоу, къалэм инэмькI районхэм ыкIуачIэ анэсышт. Джаш фэдэу Тэхъутемыкъое ыкIи Мыекъо-пэ районхэм подстанции инхэр ашагъэ-псыщтыгъ. Объект лэпчэ ищыкIэгъэ тхылъхэр хъазырых, зэзэгъыныгъэхэм акIэтхагъэх. Пстэумки сомэ милли-арди 4,5-рэ ахэм апэлухъашт. ТапэкIэ стадионэу агъэкIэжъырэм, ащ къыпэлут районхэм электроэнергиеу икIоу алэкIэ-гъэхъэгъэным Iоф дашIэнэу агъэнэфагъ.

Зэрагъэнэфагъэм дэмыххэу пстэу-ри рагъэжъэным ыкIи пIалъэхэм ади-штэу агъэпсынхэм зэрэщыгугъыхэрэм АР-м и Лышъхъэ кIигъэтхыгъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Тильэпкъэгъухэм яIофхэм язытет тегушIагъэх

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат Сирийскэ Арабскэ Республикэм къы-кIыжъхи Адыгеим къэкIоужьыгъэ тильэпкъэгъухэм IэпыIэгъу ятыгъэ-нымкIэ комисиим изэхэсыгъо тыгъуасэ зэрицагъ.

Урысыем кощын IофхэмкIэ ифе-деральнэ къулыкIу Ростов хэкумкIэ и ГъэлоушIапIэ ипащэ игуадзэу Алек-сей Чебураковыр, къулыкIу зэфэшъ-хъафхэм ыкIи общественнэ органи-зациехэм ялыкIохэр комисиим иIоф-шIэн хэлэжъагъэх. Урысыем кощын IофхэмкIэ ифедеральнэ къулыкIу икIутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ипэщэ IэнатIэ Iэлъэ гъэнэфагъэкIэ зыгъэцэкIэшт Алексей Климовым зэ-хэсыгъом хэлажъэхэрэр нэлъасэ фашIыгъэх.

Адыгеим къэкощыжъыгъэ тильэп-къэгъухэр щыIаIэм хэгъозэнхэмкIэ зэфэхьысыжъхэу ашIыгъэхэм зэхэ-сыгъом щакIэплъагъэх.

Сирием къыкIыжъыгъэ кIэлэцIыкIу-хэм языгъэпсэфыгъо уахътэ зэхэ-цагъэ зэрэхъурэм, джаш фэдэу зэкIэ къэкощыжъыгъэхэм яIофхэр гъэтэрэ-зыгъэнхэмкIэ амалэу щылэхэм мы зэхэсыгъом щатэгущыIагъэх. Премьер-министрэм къулыкIу зэфэшъхъаф-хэм пшъэрыл афишIыгъ къуаджэ-хэм адэт унэхэм афэгъэхьыгъэ къэ-барыр къэкIоужьыгъэхэм алъагъэлэ-сынэу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ лъэшэу гуэхлI ащэхъу Адыгэ хэку сымэдджэным иврач шъхъалэу щытыгъэ, Лениным, Лэжъэ-кIо Быракъ Плъыжъым яорден, «Щыт-хъум и Тамыгъ» зыфилоуэр орде-ныр, медалэу «Адыгеим и Щытхъу-зехъ» зыфилоуэр къызыфагъэшъо-шагъэу, РСФСР-м изаслуженнэ вра-чэу, Адыгэ Республикэм инароднэ врачэу Хъагъундэкъо Нурбий ЦыкIу ыкъом идунай зэрихъожьыгъэр ыкIи ащ иунагъорэ илахьылхэмрэ афэ-тхъаусыхэх.

КIэуххэр мыдэгъу дэдэхэми...

Мыгъэ республикэмкIэ нэбгырэ мини 2-м ехъумэ еджапIэхэр къауххи, ушэтынхэр акIугъэх. Ахэм ащыщхэм еджапIэм къызэрэчIэкIыхэрэм фэгъэхьыгъэ мэфэкI пчыхъзэхыхъэхэр мэкъуогъум и 20-м къыщегъэжъагъэу мэфэ зэкIэлъыкIохэм яIагъэх, непэ зыгъэмэфэкIыхэрэри щылэх.

МэфэкIыр дэгъу. Ушэтынхэм япхыгъэ мэфэ гумэкIыгъохэр ныбжьыкIэхэм къызэранэкIыгъэх. Ау бэ темышIэу ахэр джыри зы ушэтыплэ иуцощтыгъ. Сэнэ-хъатэу къыхахыгъэм елытыгъэу апшъэрэ ыкIи гурыт профессиональнэ гъэсэнэгъэ къэзгытырэ еджапIэхэм ячIэхъан джы гумэкIыгъор епхыгъэшт.

Апшъэрэ еджапIэхэм япащэхэм къызэралорэмкIэ, бюджет чIыплэхэм япчъагъэ къыщыкIагъэп, етIанэ мыгъэ еджапIэхэм къачIэкIырэр нэбгырэ мин фэдизкIэ гъэрэкIо нахы нахъ макI. Арышъ, ныбжьыкIэхэр къэмынэнхэмкIэ, ахэр еджапIэхэм ачIэхъанхэмкIэ амалхэр щылэщтыгъ. Арэу щытми, джыри чIэхъан Iофым зэхэфыгъэ иIэгоп. Апшъэрэ еджапIэхэм аштэщтхэм баллэу яIэн фа-ехэр джыри агъэнэфагъэгоп. ЗэкIэми ятхылъхэр атыхэхэу, баллхэр зызэра-гъапшэхэкIэ ары нылэп зэраштэшт пчъа-гъэр зыфэдизыщтыр къызынэфэщтыр.

Шыпкъэ, ушэтынхэмкIэ къахыгъэ баллхэм уагъэрэзэнэу щытэп. АхэмкIэ кIэух зэфэхьысыжъхэр АР-м гъэсэ-ныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министе-рствэ зышIыщхэр бэдзэогъу мазэр ары нылэп. Ау пэшIорыгъэшъ зэгъэпшэнэу министрствэм ышIыгъэм къызэригъэ-лъагъорэмкIэ, зэкIэ предметхэмкIэ, гъэрэклорэм елытыгъэмэ баллэу къа-хыгъэр нахъ макI. ГуцыIэм пае, АР-м

мыгъэ урысыбзэмкIэ гурыт баллэу къышынэфагъэр 55-рэ мэхъу, гъэрэкIо ар 61,2-рэ зэрикъуштыгъэр. ХысапымкIэ мыгъэ баллыр 33-рэ, гъэрэкIо 53,4-рэ; тарихымкIэ мы илъэсым 37,2-рэ, гъэрэкIо 63,25-рэ хъуштыгъ. БиологиэмкIэ мыгъэ 47,9-рэ, гъэрэкIо 70,29-рэ икIуштыгъ. ФизикэмкIэ экзаменыр дэу атыгъ, зэкIэмкIи гурыт баллэу къэлъэгъуагъэр 37-рэ нылэп зэрэхъурэр, гъэрэкIо ар 58,73-рэ икIуштыгъ. БлэкIыгъэ илъэ-сым химиэмкIэ гурыт баллэу рес-публикэм щагъэунэфыгъэр 77,54-рэ хъуштыгъэмэ, мыгъэ ар 46-рэ нылэп зэрикъуштыгъэр.

Джы нэмыкI зэгъэпшэн теплын. Ар ушэтыныр птыгъэу алъытэным пае къэпхын фэе анахъ балл макIэм фэгъэ-хыгъ. Мыгъэ республикэмкIэ урысыб-зэр зытыгъэр нэбгырэ 2098-рэ мэхъу. Ащ щыщэу 78-мэ ар атышъугъэп. Гъэ-рекIо къэкIолIэгъэгъэ нэбгырэ 2838-м щыщэу зымытышъугъэр 102-рэ хъуш-тыгъ. Мыгъэ тарихым къэкIолIэгъэ нэбгырэ 545-м щыщэу 205-мэ ушэты-ныр акIушъугъэп. ЗэрэхъурэмкIэ, ызы-ныкъом фэдизым балл анахъ макIэу ищыкIагъэр къыхышъугъэп. Биологи-ер зытыгъэ нэбгырэ 623-м щыщэу 92-мэ ушэтыныр апшъэ ифагъэп. Физикэри дэу атыгъ, нэбгырэ 619-м щыщэу 186-мэ ищыкIэгъэ балл анахъ макIэр къахын

алъэкIыгъэп. Обществознаниер атынэу илъэс къэс бэмэ къыхахы. Мыгъи ащ нэбгырэ 1251-рэ къэкIолIагъ, ау 271-мэ ар атын алъэкIыгъэп. Ащ фэд адрэ предметхэри.

Зэрэ Урысыеу зэрэщатыгъэм изэ-фэхьысыжъхэр джыри щылэгохэп. Ау пэшIорыгъэшъ пчъагъэхэм къызэрагъэ-лъагъорэмкIэ, ащи гъэрэкIо нахы нахъ дэу зэрэщатыгъэр гъэнэфагъэ. Сыда мыгъэ хъугъэр? Iофым изэхэщэн зэ-рагъэпхъашагъэр арын фае бэмэ атын зыкламылэкIыгъэр. Ащ тетэу озыгъалорэ щылэ. Сыда плэмэ мы илъэс еджэгъум гъэрэкIо нахы нахъ дэу ныбжьыкIэхэм зыфагъэхъазырыгъэу плон плэкIыштып. Адрэ илъэсхэм афэдэу ахэм репети-торхэм Iоф адашIагъ. Ау адрэ илъэсхэм афэдэу ахэм тыратхыкIынэу е аделэнхэу аубытыгъэхэм гъэцэкIэнхэр афашIынхэу амал хъатэ зэрамыIагъэр ушъхъагъу шъхъалэу щытын фае. КIэлэеджакIохэмэ, репетиоторхэми илъэси 10-м къыкIоцI гугъапIэ ялэу ушэтынхэм къыкIуапIэ-щтыгъэхэм лъэшэу къазытырагъэпы-тыхъэм, Iофыр къызэщыкIуагъ. Ащ ныбжьыкIабэмэ, ахэм янэ-ятэхэмэ ягу-хэлъхэр къыукуагъэх. Арэу щытми, шъхъадж ежэ насып Iахъ иIэшъ, гъо-гу мафэ техъанхэу тафэлъалэ.

СИХЪУ Гоцнагъу.

Мээ зауэ хуьгэу Украинэм зэрэшыбырсырым, зэпэуцужь мыухыжь зэрэшыклорэм хэтрэ цыф лъэпкы ымыгэгумэклын ыльэкырэп. Украинэм ипашэхэм зэрэхьэрэ политикэм кыхэклэу лажы-хьакы зимылау, рэхьатэу шылэгэ цыфхэр хьазаб хэфагэх, мамырэу псэуштыгэхэр, ини цыклуи ямылау, аукых. Ащ фэдэ зеклуаклэр гурылогуай, зыпарэми ебгэпшэн плэкышцтэп.

Украинэм ицыфхэм гумэ-кыгшохоу кьафыкьокыгэм цыф бэклае хэклодаг, ахэм сабийхэри мымаклэу ахэтых. Нахьыбэм яклэлэцыкыхэр кы-зэраухумэштхэм пае ашхьэ кырахьыжьэжыш, Урысыем, анахьэу Ростов хэкум, кьэ-клох. Мафэ кьэс мыщ кыклэу нэбгырэ мини 10 фэдиз Ростов хэкум кьэхьэ. Джащ фэдэу Украинэм шыщ нэбгыри 151-мэ ашхьэ кырахьыжьэ-жыи джырэблагэу Адыгеим псэуплэкэ кьэклауагэх. Нахьы-бэу ахэр кызыдыкыгэхэр нахь зышыбырсыр чыплэу Луганск хэкур ары.

Хьазаб хэфэгэ цыфхэр Ростов хэкум кырахьыхи, Адыгэ Республикэм ихэбзэ кьулыкьухэм ялыкьохэр ягусэхэу ахэр автобусиплыкэ Адыгеим кьащагэх, клэлэцыкы 50 фэдиз, бзылфыгэ лъэры-мыхьиты ахэтых, нэбгырипшыр пенсионерых. Мыекьопэ рай-оным изыгэпсэфыплэу «Ана-стасия» зыфилорэм ахэр члагэ-тысхьагэх. Мы чыплэм кьэ-кложьыгэхэм япсауныгэ изы-тет зыфэдэр врачхэм ауплэ-кыг ыкы уз шынагэо зилэ зыпари кыхагэщыгэп. Шхын стырхэр алэклагьахэх ыкы психологическэ лэпылэгьу ара-гьэгьоты. Джащ фэдэу цыфхэм лопшлэн языгэгьотырэ кьулы-кьум мы чыплэм мобилыне пункт кышызылуиыгэу упчлэ зилэхэм яджэуапхэр арегэгьоты. Кьэкложыгэ пэпч икьэ-бар зэрыт социальнэ паспорт-хэр фагэпсых.

Адыгэ Республикэм и Лышхьэу Тхьаклушынэ Аспьан хьа-заб хэфэгэ цыфхэу Адыге-им псэуплэкэ кьэклауагэхэм шылэкэ-псэуклэу ялэр зэригэ-лэгуьг, зыфэныкьохэми защи-гэгьозагь.

— Лъэпкыкыкэ тыгошыгэ-

нэу шытэп, зэклэми Урысы-ем тыщыщ, — кыгэатхьыг республикэм и Лышхьэ. — Тэ тицыфхэу шыутэлэтытэ ыкы шыузыдэщылэр шыуинэу кы-зышыжыгьэхунымклэ тиамал кызырихьэу тишуагэ шьодгэ-кышцт. Адыгеим шыпсэунэу кьа-нэ зышлюигохэм лопшлэлэ чы-плэхэр, псэуплэхэр зэрагэгьоты-нхэмклэ, ясабийхэр клэлэцыкы-лыгыплэхэм гьэклогьэнхэмклэ, техникумым, институтым щегэ-джэгьэнхэмклэ таделэщт.

Ахэм кызырауагэемклэ, бэмэ ялахьылхэр Урысыем исых, Адыгеими лахьыл гупс-хэр шызилэхэр ахэтых. Кьэ-кложьыгэхэм зэклэми лоп ашлэнэу шлюигоныгэ ял. Ахэм ашыцэу нэбгырэ 64-р кызы-клэлэлухэр лопшлэкэ сэ-

нэхьатхэр арых.

АР-м и Пре-мьер-министрэу Кьумпыл Мурат джырэблагэу ри-гэклокыгэ пла-нернэ зэхэсыгьом егэзыгэ лопклэ Украинэм кыкы-гэхэм зэрифэ-шуашэм тетэу со-циальнэ лэпылэгьу ятыгэн фаеу ве-домствэ зэфэш-хьафхэм япашэхэм кьафигьэпытагь.

Джащ фэдэу ох-тэ гьэнэфагэклэ зычлэсынхэ альэ-

кышцт зыгэпсэфыплэу «Шап-сыгь» зыфилорэм джыри зы пункт кышызылуахынэу кьа-рылауагь.

— Зиунэ кьэзыбгынагэхэм ялофыгьохэр зэхэфыгьэнхэр пшэрыл шхьалэу зэклэми тлытэн фае. Ахэр зэрэдгэш-хэштхэм имызакоу, респуб-ликэм иминистерствэхэм, ве-домствэхэм, кьулыкьухэм лоп-тхэбзэ гьэнэфагэхэр зэха-щэнхэ, кьатэфэрэр агэцэклен фае, — кылауагь Кьумпыл Мурат.

Джащ фэдэу Премьер-мини-стрэм кызырылауагэемклэ, ана-хьэу аналэ зытырагэтын фаер клэлэцыкыхэр ары. Гьэмэфэ

зыгэпсэфыгьор ахэм агу кы-нэжыныу, чэфэу афызэхэщэ-гьэн фае. Ащ пае АР-м куль-турэмклэ и Министерствэ пшэ-рыл фишыгь дэклыгьо кон-цертхэр клэлэцыкыхэм афы-зэхашэнхэу.

АР-м кошын лопхэмклэ икьу-лыкьу мы илэсыр кызыхьа-гьэм кышгэгьагьагэу Укра-инэм шыщ нэбгырэ 613-мэ зыкыфагэзагь. Ахэм ашы-цэу 139-мэ лоп ашлэн альэкы-нымклэ патент, нэбгырэ 93-м охтэ гьэнэфагэклэ Урысыем шыпсэунхэмклэ лизын, нэбгырэ 36-м вид на жительство яты-гэнэу, унэгьуи 9-м (нэбгырэ 14) егэзыгэ лопклэ ашхьэ кызырэхьыжьэжыгьэмклэ тхыл агэпсын фае.

Цыфхэм гузэжыгьу лопклэ ячлыплэхэр кьабынагэх, егьа-шлэм аугоигоу мылкур кы-члатэкуи, ашхьэ кырахьы-жэжыгь. Ащ кыхэклэу шы-гынэу кызыдаштагэри маклэ. Общественнэ организациеу «Урысыем и Кьащ Плыжь» иреспубликэ отделение клэщакло фэхьугэу Украинэм шыцэу гумэкл хэфагэхэм апае шушлэ лэпылэгьур мы мафэхэм аугои. Гуклэгьу зыхэлэ унагьохэм шыгынхэр, джэгуальэхэр хьа-заб хэфагэхэм кьафащэх, ау непэрэ мафэм ехьулэу ар бэдэу пфэлэштэп.

— Пчэдыжым сыхьатыр 9-м кышгэгьагьагэу пчыхьэм 5-м нэс тиотделение лэпылэгьур кы-рацэллэн альэкышцт. Цыфхэм тьялэу шыгын кьабзэхэр ут атедзагэу кырацэллэнхэу. Сыда плэм ахэр зышыклагэхэм псынклэ лопклэ алэклэдгэхьанхэ фае, — ело отделением ипа-цэу Кьумпыл Заурбэч.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтхэр лэшыны Аспьан тырихыгэх.

Унэ-коммунальнэ хьызмэтым илофыгьохэм япхыгэ фитыныгэхэр гьэцэклагэхэ зэрэхьурэм тегушылэщтых

Урысые Федерацием и Генеральнэ прокурор иприем-нэу пилэа гьэнэфагэклэ лоп зышлэрэм тегэпсыхьагэу 2014-рэ илээсым мэкьюгум и 25-м кышгэгьагэу бэдэо-гум и 14-м нэс унэ-коммунальнэ хьызмэтым ыльэ-ныкьоклэ цыфхэм яфитыныгэхэр гьэцэклагэхэ зэрэхьу-рэм илофыгьохэм япхыгэу цыфхэр Адыгэ Республикэм ипрокуратурэ шырагэблэгэщтых.

Мафэ кьэс сыхьатыр **9.00-м** кышгэгьагэу **18.00-м** нэс прокуратурэм илофшлэхэм графикым диштэу цыфхэр рагэблэгэщтых.

Унэ-коммунальнэ хьызмэтым ыльэныкьоклэ фитыныгэ-хэр гьэцэклагэхэ зэрэхьурэм епхыгэу цыфхэмрэ орга-низациехэмрэ мыщ фэдэ чыплэм зыфагэзэн альэкышцт: **кь. Мыекьуапэ, ур. Жуовскэм ыцлэкэ шытыр, ун. 32-р** (Адыгэ Республикэм ипрокуратурэ зычлэт унэр), **а 1-рэ кьатыр, тел.: (8-8772)52-89-15; 57-06-56.**

Мэкьэгьэлу

Адыгэ лыхьужьым исаугэат цыф жьугэмэ кьахэкыгэ мылкурклэ дгэчын!

Адыгэ лыхьужьэу Тыгужьыкьо Кьызбэч исаугэат Тэхьутэ-мыкьое районым ит кьуаджэу Афыпсыпэ шагэуцунэу зэрэшыра-гэжыагэемклэ тарихьым ыкы культурэм яклэн икьэухьумэн фэгэзэгьэ фондэу «Клэн» зыфилорэм макьэ кьегьэлу (саугэатыр зыхэшлыкыгэщтыр джэрз, ащ илэгэгэщтыр м.3.3-рэ, икыхьэгэщтыр м.4.0, ар зыте-тыштым илэгэгэщтыр м.1.5-рэ).

Зильэпкь шу зылэгьоу, зитарихь зыгэльэплэрэ пстэури адыгэ проект шлагьом игьэпсын теклодэшт мылкурм иугьоин, яамал кы-зэрихьэу, хэлэжьэнэу кьэтэгьэблагэу.

Фондым ыцлэрэ иреквизитхэмрэ:

Фонд содействия сохранению историко-культурного наследия «Наследие».

Юридический адрес: **385140, Республика Адыгея, Тахтамукайский район, пос. Яб-лоновский, улица Космическая, д. 88, корпус N 3, помещение N 6.**

ИНН 0107980151 КПП 010701001

Р/сч 40703810501000013033

в ФИЛИАЛ АКБ «НОВАЦИЯ» в п. ЭНЕМ

К/сч 30101810900000000719

БИК 047900719

Теуцожь районыр

Мэфэки зэхыхьэр мыщ пчы-хьэм сыхьатыр 6-м шырагъа-жыагъ. Ар кызыуыгыгъ ыки зерицагъ районым гэсэнэгъэм-кля игъэларышланэ ипашэу Ерэджыбэкъом. Ащ ипэ-ублэ псэлъэ кляклязэрэцила-гъэмкля, гурыт еджэплэ 11-у ялэр мыгъэ нэбгырэ 98-мэ къаухыгъ. Ахэм ащыщэу 25-мэ еджэным гэхьагъэу шырылэхэм афэшл бгъэхалъхьэхэр къалэжыгъэх.

— Зэрэхъуэрэмкля, — кы-лауагъ Ерэджыбэкъом, — ти-еджаплэхэм къачатлупшыгъэ яплэнэрэ еджакло пэпчъ бгъэ-халъхьэ кыхьыгъ. Ар теклоны-гъэшху. Анахь юфшлэгъэ дэгъу-хэр зилэхэм ащыщ Къат Ну-

Гъогу мафэ терэхьэх!

Джащ фэдэу мэфэки зэх-хьэм кышыгушылагъэх, бгъэ-халъхьэхэр кызылэжыгъэхэм джыри апэ рагъэхъунэу, еджэ-гъэшхо хъунхэу, дахэу псэу-хэу, лажьэхэу шылэнхэу, ады-гагъэ, лэдэбныгъэ ахэлъэу, ящытху арагъалоу шылэныгъэм

Гурыт еджэплэ 11-у ялэр мыгъэ нэбгырэ 98-мэ къаухыгъ. Ахэм ащыщэу 25-мэ еджэным гэхьагъэу шырылэхэм афэшл бгъэхалъхьэхэр къалэжыгъэх.

хьэ зипэщэ Аскъэлэе гурыт еджаплэр. Мыр кызыуыгыгъ еджэкло 12-м шыщэу нэбгыри 6-мэ бгъэхалъхьэ къалэжыгъ. Гъобэкъое еджаплэр (пашэр Еутых Аслъан) нэбгырэ 19-мэ къаухыгъ, бгъэхалъхьэ кызы-хыгъэр нэбгыри 6. Очэпшые еджаплэр кызыуыгыгъэ нэбгырэ 12-м шыщэу еджэклиу 3-у бгъэ-халъхьэхэр кызылэжыгъэхэр зэунэкъош Нэхайх: Налбий, адритлур — зэцлэдэжгъухэ Ис-лъамых. Бгъэхалъхьэхэр кы-хыгъэнхэр унэгъо шэн зыфэ-хъугъэхэм ащыщых Пэнэшу Асыет, Пшыпый Джэнэт, Дэ-гумыкыо Дианэ, Нэхэе Ислъам, Гедыоджэ Налбий.

Ащ ыуж бгъэхалъхьэхэр кы-зылэжыгъэ нэбгырэ 25-мэ ахэр аратыжынынхэу сценэм кыдэ-кылаеих район администрацием ипашэу Хьачмамыкыо Азэма-трэ народнэ депутатхэм ярайсо-вет итхьаматэу Пчыхалыкыо Аюбэрэ. Ахэм гуцылэ фабэ-хэр къафалуагъэх ныбжыкля-хэм, шлоу, дэгъоу, дахэу шы-лэр къадэхъунэу, адыгэ лъэпкым ищытху языгъалохэрэм ахэ-уцонхэу афэлъалохэзэ, атте-статхэр, бгъэхалъхьэхэр ара-тыжыгъэх, шлухьафтынхэр афашыгъэх.

Районым иеджаплэхэм къачатлупшыгъэ яплэнэрэ еджакло пэпчъ бгъэхалъхьэ кыхыгъ. Ар теклоныгъэшху.

игъогу дахэ рыклонхэу афэлъэ-лауагъэх районым иветеранхэм я Совет итхьаматэу Нэмытлэкыо Юрэ, Очэпшые гурыт еджаплэм идиректорэу Делэкыо Маринэ, УФ-м изаслуженнэ клэлэегъа-джэу Анцокъо Бибэ.

Ны-тыхэм ацлэкля кыгу-шылагъ Пшыккыйхьаблэ шыщэу Дэгумыкыо Светэ, клэлэеджа-клохэм зэрашыгугъхэрэр, клэлэ-егъаджэхэм зэрафэразэхэр кылауагъ. Бгъэхалъхьэхэр зэ-ратыгъэхэм ацлэкля Тхьаркыо-хэу Ирэнэрэ Нэхэе Ислъамрэ къа-фэгушлуагъэхэм «тхьашъуегъэ-псэу» къаралуагъ.

Адыгэкъалэ

Мы мэфэ дэдэм, пчыхьэм сыхьатыр 8-м, зэлулэр рагъэ-жыагъ. Культурэм и Унэ цыф-хэр члэзэрэгъафэщыгъэл. Къа-лэм иеджэплитф мыгъэ кы-зыуыгыгъэ нэбгырэ 93-мэ ат-тестатхэр мыщ щаратыжыгъэх. Адыгэкъали, Хьэлъэкъуай, Псэ-кыупси гурыт еджаплэхэр къа-щызыуыгыгъэхэм янэжъ-ятэжъ-хэр, янэ-ятэхэр, акъош-лахьыл-хэр бэдэдэ хъухэу къэклиагъэх.

Апэ пчыхьэзэхыхэр зезы-щэрэ Напцлэкыо Мариет сце-нэм кырегъэб-лагъэх къалэм имэрэу Хьатэгъу Налбий, народ-нэ депутатхэм я Совет итхьама-тэу Лыхьэсэ Юрэ, гэсэн-ы-

Блэкыгъэ бэрэскэшхом (мэкьюогум и 20-м) Адыгэкъалэрэ Теуцожь районымрэ гурыт еджаплэхэр кызыуыгыгъэхэм мэфэки пчыхьэзэхэхьэшхохэр ащафызэхашагъэх. Гурыт еджаплэр кызырауыгыгъэр кызыуыгыгъатырэ тхыльхэр, анахь дэгъоу еджагъэхэм «Еджэнымкля гэхьагъэхэр зэрилэхэм фэшл» зыфилорэ бгъэхалъхьэхэр ащаратыжыгъэх. А пчыхьэзэхэхьэхэм ахэлэжыагъэх къалэмрэ районымрэ япашэхэр, гэсэнэгъэмкля ягъэларышланэ-хэм ялофышлэхэр, еджаплэхэм ялыкдохэр, егъэджен-плуныгъэм иветеранхэр, ны-тыхэр.

Ащ фэдэхэр тимакляп. Арышъ, ахэм тызэрашыгугъырэ кы-зэрагъэшъыпкыжыгъыттым щэ-хэлъэл. Сафэлъало псауныгъэ пытэ ялэнэу, еджэгъэшхо хъун-хэу, шылэныгъэм гэхьэгъэшлу-хэр шашынхэу, бэрэ тагъэ-гушлонэу, тарыгушхонэу.

Джащ фэдэу еджэным гэхьа-гъэу шашыгъэм пае бгъэхалъ-хьэхэр зыфагъэшъошэгъэ нэ-бгырэ 14-мэ шлоу шылэр къа-

гумэкыгъэхэм, къафэгушлуагъэ-хэм «тхьашъуегъэпсэу» къара-луагъ, дэгъоу зэреджагъэхэм фэдэу тапэки апшэрэ еджаплэ-хэми ащеджэнхэу, лэдэб ахэ-лэу псэунхэу, лэжъэнхэу, езыгъэджагъэхэр, янэ-ятэхэр, акъош-лахьылхэр къамыгъэ-у-кытэжынынхэу гуцылэ кыатыгъ.

Ащ ыуж 2014-рэ ильэсым къалэм игурыт еджэплитф кы-зыуыгыгъэ нэбгырэ 93-мэ, еджа-плэ пэпчъ клэлэеджаклохэм япа-щэхэр ягъусэхэу шхьаф-шхьа-фэу сценэм дащаехэзэ, гурыт еджаплэр кызырауыгыгъэр кы-зыуыгыгъатырэ аттестатымрэ шлухьафтынхэм кыгъагъэхэр акыгъоу къаратыжыгъэх.

Апэ сценэм дащаех къалэм иапэрэ гурыт еджаплэ идиректо-рэу Напцлэкыо Бадуррэ ащ игуа-дзэу Хьахьукыо Мирэрэ. А еджа-плэр мыгъэ нэбгырэ 40-мэ къа-ухыгъ. Класситлу мэхъухэти, шхьаф-шхьафэу дэклоягъэх. Ахэр зырызэу зэрашаланэхэмэ, гуцылэ фабэхэр къаралохэмэ, къафэгушлохэзэ Бадуррэ Ми-рэрэ аттестатхэм шлухьафтын-хэр, кыгъагъэхэр акыгъоу къа-ратыжыгъэх. Ащ лыпытэу акъош-лахьылхэу бэдэдэ хъу-щыгъэхэр сценэм темыфэжъэу дэзэрэщаехи, яклалэхэм афэгу-шлуагъэх, кыгъагъэхэр аратыгъэх, сурэтхэр зытырарагъэхыгъэх.

Адыгэкъалэ иятлонэрэ еджа-плэ ипашэхэу Цыккыу Нуриет-рэ Натхьо Светланэрэ яклэлэ-еджэкло 20-мэ, къалэм иящэ-нэрэ еджаплэ идиректорэу Напцлэкыо Адамэрэ ащ игуа-дзэу Хьэдэгъэллэ Эммэрэ яеджаплэ кызыуыгыгъэ нэбгырэ 12-мэ, Хьэлъэкъое еджаплэм ипашэу Шумэн Аскэррэ Блэ-гъожь Фатимэрэ яклэлэеджэкло 16-мэ, Псэккыупсэклэ еджаплэм идиректорэу Дыхьу Сусанэрэ игуадзэу Хьокло Ирэнэрэ яеджа-плэ кызыуыгыгъэ яклэли 5-мэ аттестатхэр, шлухьафтынхэр, кыгъагъэхэр аратыжыгъэх.

2014-рэ ильэсым гурыт еджа-плэр кызыуыгыгъэ ныбжыкля-хэм янэ-ятэхэм ацлэкля зэхыхьэм кышыгушылагъ Блэгъожь Свет-ланэ. Яклалэхэм шлоу, дэгъоу, дахэу шылэр къадэхъунэу къа-фэлъэлауагъ, езыгъэдэжгъэ клэ-лэегъаджэхэу, ильэс пчыагъэм кын атэзылпэгъуагъэхэм, къа-лэм имэрэу къафэгумэкыгъэм «тхьашъуегъэпсэу» къарилуагъ.

Иклэухым Адыгэкъалэ имэ-рэу Хьатэгъу Налбий гурыт еджаплэр кызыуыгыгъэхэм, зэклэ мэфэки зэхыхьэм хэлэжыагъэхэм зэмыжэгъэхэ шлухьафтынэу ежъ имылыккля ыщэфи афигъэхьазырыгъэм епллынхэу зэклэри клубым члащыгъ. Унэм кызы-рэлэклэхэу мэшло тхьабзэу кы-зэлэутхэрэм огур кызыэпагъэ-нэфыжъэу ыублагъ. Гушло-жыот-чэф макъэр сыхьатныкыом ехьурэ къалэм шхьащытыгъ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Сурэтхэм арытхэр: бгъэхалъ-хьэр кызылэжыгъэ Лыхьэ-рэрэ Зэрэ фэгушлуагъэх Те-уцожь район администрацием ипашэу Хьачмамыкыо Азэ-матрэ депутатхэм ярайсовет итхьаматэу Пчыхалыкыо Аюбэрэ; Адыгэкъалэ шыклогъэ пчыхьэзэхэхьэм хэлэжыагъэ-хэм Хьатэгъу Налбий афэ-гушло.

Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбий гурыт еджаплэр кызыуыгыгъэхэм, зэклэ мэфэки зэхыхьэм хэлэжыагъэхэм зэмыжэгъэхэ шлухьафтынэу ежъ имылыккля ыщэфи афигъэхьазырыгъэм епллынхэу зэклэри клубым члащыгъ. Унэм кызы-рэлэклэхэу мэшло тхьабзэу кы-зэлэутхэрэм огур кызыэпагъэ-нэфыжъэу ыублагъ. Гушло-жыот-чэф макъэр сыхьатныкыом ехьурэ къалэм шхьащытыгъ.

гъэмкля гъэларышланэ ипашэу Тхьалл Махьмудэ.

— Непэ тимэфэклышху, — кылауагъ Хьатэгъу Налбий, — еджаплитфымэ къачлэкыгъэ тиныбжыкля 93-мэ «Гъогу маф!» ятэлэ. Ахэр арых ти-неушрэ мафэ зыфэдэщтыр зэлытыгъэр, тикьалэ хэзыгъэ-хьонхэу, зыгъэкларэклящтхэу тызшыгугыхэрэр. Уащыгугы-нэуи щыт, зэтыгъо ушэтынхэм-кля тиклалэхэм гэхьэгъэшлухэр ашлыгъэх, республикэмкля анахь дэгъухэм ташыщ. Ти-апэрэ гурыт еджаплэ кызыу-хыгъэ тиклалэу Пшыдатэкыо Амир балл 92-рэ кыхыгъ.

дэхъунэу афэлъэлауагъэх народнэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Лыхьэсэ Юрэу къалэм гэсэн-ыгъэмкля игъэларышланэ ипа-щэу Тхьалл Махьмудэрэ ыки Адыгэкъалэ имэрэу Хьатэгъу Налбий ягъусэу афэгушлохэзэ бгъэхалъхьэхэмрэ компьютернэ планшетхэмрэ аратыжыгъэх къалэм иапэрэ гурыт еджаплэ иклэлэеджэклиу 7-мэ, иятлонэрэ еджаплэклэ — 2-мэ, Хьэлъэкъа-екля — 3-мэ, Псэккыупсэ гу-рыт еджаплэмкля — 2-мэ. Бгъэ-халъхьэхэр кызыуыгыгъэхэм ацлэкля Къадэ Анжелэрэ Ре-гина Доманжорэ мэфэки зэ-хыхьэм къэклоплагъэхэм, къафэ-

Лъэхъэнэ кьинхэр цыфхэм кьызэпачыг

Октябрьскэ революционер, граждан заор, коллективизациер, Хэгъэгү зэ-ошхоу 1941 — 1945-рэ илээсхэр, зэоуж гьаблэр, нэмыкхэри тицыфхэм апэ-кэклыгъэх.

Октябрьскэ революцием илээхъан игъом хэбзаклэр гъэуцугъэным пае цыфыбэмэ апсэ агъэтылыгыг. Хэгъэгү зэошхом илээсхэм тицыф миллион пчъагъэ кьэралыгъор къаухъумэзэ фэ-хыгъэх. Шъузабэу, килэцлыкы ибэу кьызидихыгъэр бэдэд. Зэоуж гьаблэ-ми кьиньбэ аригъэлъэгугъ. Уцыфэу дунаим утетмэ, сабым е нэмык цы-фым ышхын шымылэу, нэтлупцлэу уапашхъэ итэу плъэгъуныр щэчыгуае. Цыфхэм ашхынрэ ащыгъынрэ икьоу зэрэщымылэм кьыхэкълэу яхатэ дэлъ лэжыгъэр лухыжыгъо уахътэм нагъэ-сышъуштэп. Фэтагын остыгъэ нэ-фынэмккэ тхэщтыгъэх ыккы еджэщтыгъэх. Сэлэ гъогухэр нэужым мыжъо хъу-гъэх, непэрэ мафэхэм асфалт аты-ралхъэ.

Шылэккэ-псэуккэ кьинэу цыфхэм кьызэранэклыгъэр тиньбжыккэхэм ядгъэшлэн фае, непэрэ мафэхэм зэрэ-щылэхэм фэдэу цыфхэр зэрэщымы-лагъэхэр агурыдгъэлоныр нахыжхэм типшъэрылъ шъхьал.

Мы зигугъу кьэтшыгъэ шылэккэ-псэуккэ кьиньр пэккылыгъ 1895-рэ илээсым къуаджэу Нэшукъуае кьы-щыхугъэу Кьык Заурбэч Хьаджума-рэ ыкьом. Ар зыщыпсэуштыгъэ къуа-

Кьык Заурбэчрэ Хьангуащэрэ.

джэм щышхэу 1918-рэ илээсым хуль-фыгъэу нэбгыри 111-рэ къуаджэу Гьо-бэкъуае пэмычыжъэу, хуатэу Къан-лыгъэ инэкпъ щауклыгъэх. Хэгъэгү зэ-ошхом Нэшукъуае щыщэу нэбгы-рэ 69-рэ хэккыдагъ.

Шъузабэхэр, килэцлыкы ибэхэр зычлэсышт унэхэр ашыштыгъэ. Мэ-зым кьыхэклырэ пхъэмккэ ахэр агъэп-сыштыгъэх.

Непэ фэдэу чыгум игъэхъазырын ыккы илэжынын лъыплъэу агроном е нэмыккэ специалистхэр шылагъэхэп, ау чыгулэжынын хэшлыккы физиолэхэр цыфхэм упчлэжыгъэу ашыштыгъэх. Ахэм ащыщыгъ Заурбэчи. Чыгу-лэжынын фэлэпэлэсэу, чылапхэр дэгъоу чыгум хэзытакъорэмэ апэ итыгъ. Къуаджэм щыпсэуштыгъэ цыф горэм идунай зихъожыккэ, бэным рагъэклушт

пхъэмбгъухэм ягъэтэрэзынккэ Заурбэч лэпылэгъу афэхъуштыгъэ.

Пхъэм хэшлыккы ин физиолэу шыхъаф зэфэхъафхэм ахэлэжыгъэрэ цыфхэм Заурбэч ащыщыгъ. Кьыкхэу Абыу, Къар, Ереджыб, Удыккэо Къэлэшъау, Си-хъаджэккэ Сэфэр, нэмыкхэри мыщ фэдэу пхъэм алэ дэгъоу еклуштыгъэ.

Адыгэхэм тхуу зэраожыгъэ тхууа-лъэхэр, шъхьалхэр Заурбэч ышлы-щтыгъэх. Ащ иккылэу Абреки ятэ фэ-дэу ахэр дэгъоу ешлы.

Заурбэч кьызхэхъухыгъэ лъэхъа-ным еджаплэ къуаджэм дэтыгъэп нахъ мышлэми, еджэккэ-тхаккэр кьызлэккы-гъэхъагъ.

Заурбэч мэкъумэшышлэ унагъо кьы-хъухъагъ. Ятэ пасэу аухи ккэлэ ибэу кьэнэгъагъэх Заурбэч, ышэу Мыхъа-модэ, ашыпхъоу Фэсэрэт.

Заурбэчрэ ащ ишъхъэгъусэу Хъан-гуащэрэ сабыих зэдэпалугъ: Сарыет, Даут, Сэлихъат, Абрек, Заурбый, Сафьет.

Заурбэч 1971-рэ илээсым дунаим ехыжыгъ. Ежъ къуаджэм щыщ цыфэу имыфэхъуашэу псэугъэм дэгъушлэным, гъогу тэрэз тыригъэхъаным афэбанэ-щтыгъ. Заурбэч фэдэу цыфэу къуаджэм дэсыгъэхэр щысэтэхыплэ шыгъэхэр, сабыеу тауж кьыккыхэрэм гъогу тэрэз ятыгъэныр нахыжхэм типшъэрылъ.

Нахыккэхэм тыккыджэ нахыжхэм кьинэу апэккылыгъэр къагурылонэу, кьэралыгъоу, унагъоу зыщыпсэухэрэм хьалэлэу афэлэжыгъэх. Шъыпккэны-гъэр, шъхъэккэфэныгъэр, нэмыккэ шэн дахэу лъэккыым ыцлэ чыжъэу зыгъэлу-гъэхэр гъусэшлэ ашынхэу.

Кьыккы Вячеслав.

Егъэджэн-плуныгъэм иветеран.
Нэшукъуау.

ГУПШЫСЭ БЛЭРХЭР

Уц кьэтэбэ шхъуантлэр, гупсэф рэхъатыр

Гум кьэшлэ. Сэр-сэрэу сикъуаджэ ськлон зыхъуккэ згъэшлагъоу, пкъэу схэлъыр зэккэ сабыи нэшанэу псынккэ кьэхъу, нэрымылэу гушлуагъом зы-кьысещэккы. «Нахъ сычыжыгъэмэ сы-дэу сыхъуштыгъа?!» — сызэупчыжыи.

Мыекъуапэ иккэу къуаджэм сызы-щэрэ гъогум зы сыхъат е ащ такыккэ 20 горэ ехъоу ыхырэр. А гъогур сэрккэ гупшысэ угъоижыпккэ. Нэм кьыккэуцорэр бэдэд: сабыигъо тхъагъор! Ны-тыхэм саккыгъоу сыккэккэ хэку ккэлэ шъхъалэм, пчэдыж нэфылэу кьызэлъуичырэм ты-зэрыс автобусышхор пачъэу кьысещэхъу; нычэпэ адрэ чэщхэм афэмьдэу, мэккэ дэдэми сызэрэчъыгъэр кьысхэщырэр — тамэ кьызгоккэу, зэрэдунаеу сэ-сыеу сыгушхоу, быф-сыфэу чъэрэ ав-тобусым ыпэ ситэу гуккэ сэчъэ.

Мыекъуапэ ккэлэ дэхэ дэд, апэрэп сэ ащ сызэрэккэрэр. Дэсых лахып-лышъыщ дэдэхэри, сшыпхъу нахыжъ дахэу, лугъэшлыгъэ-шыккылашлэу педучилищым щеджэрэри, арышъ, бэрэ сэри сыздащэ. Сэшлэ Мыекъуапэ хэкум иккэлэ шъхъалэу, тистопцэу, Москва фэдэу, адыгэхэмккэ зэрэтилэр. Иурамхэр занккэ, зэщызых уаккышъышоньым фэдэу. Чыг шхъонтлэбэм зыщырашы, ккэгъэгъэ зэщымышхэм нэр атэпхыжынын умылэккэу, лъэбэкъу пэлчэ уащылэккэ. Ивокзал дахэ, къабзэ. Ащ автобусыбэ шылоккы ыккы кылохъэ — зэрэ Адыгееу ыккы Краснодар краим ахэр щэзеккы, зэрэщх цыфхэр зэрэфаеу.

Зэ кьышлосэгъэшлы, Светик (сшыпхъу нахыжъ тэ джары зэккэми тызэрэджэ-рэр) фэдэу сэри еджаккэ ськыуагъэу, щырыккы лъэгэ лъэдэккэ псыгъохэм сатетэу, шъхъащыр лэтыгъэу, лъагъэу дэ-хыагъэу, шъхъэхэлэу иным ыгъэпытэу, радиоккыу лъапэр слэ пылбагъэу — пккыхъэ дахэм сыхэт зыдэсшлэжъэу. Сыплэмэ, мары «Мыекккэпэ жэгъур» зыфалорэм тыккэсыгъ, цыфхэри бжъэл-

ккэу, алорэр алумышлыккыжъэу, инэу, инэу мэгъушлэх. Сэ тлэккы ськкэгумэккыгъ, тиунэ сыпэчыжъэ зэрэхъугъэр кьызгурэлэ.

Сызыгос сятэу сызккэрыгъэпккэгъэм сеулу, ккэсэгъаллэ, «непэ тыккыжы-щтыба тадэжъ?» — сеупчлы. Ынитлэ ккэгъушлыккы: «Адэ, сипшъашъ, тыккэ-эмысызэ уккыжынынэу угу ккэккыгъа?» — шъабэу ккэслюупчлыхъэ. Гу ккэзлэпыс-шыхъажыккэ, «хъау, шъыу, — ин луаккэу, сэлэ, — ккэ. Марзят (сипшъэшъэгъу ккэпцлэ дэхэ цыккы зыфаслорэр) ккэс-фэзэщынба, пккэлодыба?!» Сянэ-сятэ-хэм зэккэ къагурылуагъэу, «Тыккыжыштба пчыхъашъхъэ — чэмыри, шккэри, мэл-хэри пккэлодыхъэба», алэ. Сэри зэхэс-хыгъэм сипгэрэзагъэу, ккэлэ анахъ дахэу сэрккэ мы дунаим тет Мыекъуапэ сы-нэсыфэ джы сызэгоуты. Тыккэсыгъ. Ты-ккызэрэуцэу ккытажэу щытыгъэ Све-тик сянэ ылыгъ лалъмэкъ ушъагъэм ккызылэлабэм, цызэм фэдэу зысыдзи, сэ ыпшъэ зисшлагъ, зэлэсыбэхъагъ, ежыри джаш фэдэ къабзэу, шлу дэдэ сызэрилъэгъурэр мыгуащэу, убзэ-лубзэ шъабэу, ккэсфэзэщыгъэу пытэу сы-зэрифызылэщтыгъ. Сурэт дахэу, дэхэ пстэумэ анахъ ялыккэу, ар сэ ккэс-щыхъугъ. Пчэдыжыпэр ошлэ дэхэагъ. Тыгъэр, ккэшъоккэ лэзэу, лъэлэпцлыибзэ нэфыбзэу ккэккыуатэщтыгъ. Жыи лэшлур ккыпкыуеласэ угуауау. Хъалыгъу жъэрымэ лэшлур ккэслюауагъ. Сыплэмэ, вокзал-шыхоу тыккызылхъагъэм ынатлэ щыт апч тучанышхо лупэм дэжъ ар шы-зэрапхъо. Вокзалым ккысхэжыгъэр ура-мышхо зэлухыгъэ дахэм тытетэу ты-ккэккэ. Лъэбэккы пэлчэ шхын тучан, мороженэ щэлэ цыккыхэр, псылэшлэ ккы-гъэчыпккэхэр щызэпэлутых. Ау сэ анахъ сиккэсэр мороженэр ары. Мары сятэ нэрэ-лэрэм лохъэшъ, шъоуеу ккыпфещэфы.

Чылэ хъазырышъ сецыпалэ сыфэ-сакъэу. Цыфхэ-цыккылоу зысепллыхъэ. Сыдэу шлагъау мы урамышхор! Линейккэ агъэтхыгъэм фэдэу, ыцыпэ зынэсы-

рэр ккэшлэ, маккэ, маккэ, лентэ псыгъоу ккэлэжыгъэхъэ.

— Пап, мы урамым утетэу бэрэ, бэрэ уккэмэ, Мыекъуапэ ккыухышта?

— Шхэ упчлэрые цыккы, — сянэ тлэккы ккэсфэгъубжэу зырегъэшлы.

Ау сятэ нэмыккэ шыпккэ, ренэу сышлэ-лоф:

— Боу ккэослон, сипшъашъ, ккыш-хъэ псыхъо жынынэу Шхъагуащэ нэсы мы урамыр, — ащ дэжыым лэлэ ешлы, — модэ мо чыжъэккэ зитхыпхъэ маккэ ккэлэжыгъэрэ ккышхъэхэри ккысхэжъэх, мээ дахи лут, — чыплэр ежымы ыгу зэрэрихырэр гъуащэрэп. — Ккэлэ паркышхор мы урамыр зыщыухырэм щыт, етлэнэ щэджагъом, тилофхэр зытыуххэ-рэм училищым тычлэхъан, Светэ иеджаккэ зэдгъэшлэн, ифэтэр тыккэ, тиблэгъэ урыс лыжыым дэжыи сынэмысы хушътэп, ахэм ауж шъусшэшт паркым.

Сэри дунаир сфимыккыжъэу моро-женэу нахъ ккэлэнлагъэм зыхэслюгъэу сэгугъу.

Тыккыагъ училищым, сянэ-сятэхэм ащ ккэлэжыгъаджэхэр ыккы училищым иди-ректор ккызэрэщыпккэу ккыгъэхэр джы ккызынэсыгъэм сыгу лэшлэ-лэшлэу тель. Сэри пшысэ цыккыхэр зыдэт тхыт ккэлэныбзэр музыккэмккэ училищым щезыгъаджэщтыгъэхэ лы гъэсэгъэшхоу Павел Алексеевичым (ыужылоу сэри ащ сыригъэджагъ училищым сызычлэхъэм) ккызэрэситыгъагъэр сщыгъупшэрэп.

Мафэр псынккэу чыагъэ. Маккэу сшы-шыгъэмэ, паркым дэжъ ккэлэ авто-бусыр ккышыуцуи, тыккызэрэклэу зэккэ сипшъыгъэ стезыжыгъ. Ар сыд чыпккэ! Хъэрэнэ хураехэр, ккэлэцлыккы джэгуплэ пчэгухэр, самолетышхор, машинэ цыккылоу зэчэхэрэр — дэтыр дунаим тэфэжырэр. Паркыр мэзышхом фэдэ: чыгышхо лъэгэ дэдэхэр дизыбз, чылэтагъэшъ, узэ-рэтлысэу чыи лэшлур ккыочъэ, сянэ тлысыгъэу зегъэпсэфы, сятэ сэ сауж ит: зы ккымыгъанэу ськкырищэккыгъ, хъэрэнэми сыригъэтлысхъагъ, гъунджэ назэми зыщысигъэпллыхъагъ «иккышт, пап» сэлэфэ. А гъэтхэ мэфэ фэбэ зэлухыгъэр ныбжыгъэрэу сыгу ккынагъ, сисабынгъо изы лэхъэу. Джаш дэжыым зыгорэушътэу зэхэсшлагъ Мыекъуапэ сэри, сшыпхъухэми, сянэ-сятэхэми, нэмыккэ цыфыбэу мыщ ккэккыхэрэмэ, дэхэми

зэряккэлэ шъхъалэр ыккы сырыгушхоу сыфехъагъ.

Сыцлыккыгъом спэблагъэ хугъэ ккэ-лэм сыныбжы иккыи, тиунэгъо набгъо ськкызеккыым ськкэккыуагъ, гухэхъо ин хэзгъуатэу Адыгэ педучилищым сысче-джагъ, ащ пысыдзэжыи, сшлэныгъэхэм ахэзгъэхъоныр Адыгэ кьэралыгъо ккэлэ-егъэджэ институтым филологиемккэ ифакультет щылызгъэккыотагъ. Синасып ккыхыгъэ анахъ ккэлэжыгъаджэ дэгъухэм а илээс 9-м (4-р — училищым, 5-р — институтым) сырагъэджэныр, непэ ккызынэсыгъэм шъхъашъ афэсэшлы улэоу ккыздашыгъэмккэ, ташлэофыгъ, яшъып-ккэу ккытпылыгъэх. Джаш ккысхэжъагъэу сэри сытэ щылэныгъэ гъогушхом, сшыгъэжыгъэу чылэм щыпхырысщыгъэм ккэлэм зыщыубгъугъ. Ублэлэ классхэмккэ ккэлэжыгъаджэ сэнэхъатыр ыккы адыгаб-зэмрэ урысыбзэ литературэмрэккэ ап-шъэрэ гъэсэныгъэ зэгъэгъотыгъэх, зы-дэсшлэжыштыгъ шлэныгъэ ккыуащэр. Сту-дентыгъо илээсхэм сшлэлэу Мыекъуапэ нахъ спэблагъэ хугъэ — илээс охъ-тэ зэфэхъафхэр сыгу итхыпхъэхэу, ичлыопс хъалэмэт семыпллэккэу ккэ-сэхыи. Ау етлэни сшлэ сэ зы чыплэ гупсэф, рэхъат, зэгъоккэ, спккынэ-лы-нэмэ ахэккыхъагъэу, ичыг лухъэшъэ маккэ, ижыгъэ лэллэккэрэгъ, иощъ шъабэ, иос фыжы, иуц ккэтэбэ шхъонтлэ шъабэ, нышъоу, шъоу, иккэлэбзыу ордэ чэчэ маккэ адрэ ордэ минмэ атеклэу, цыф хъалэл гушлэбзыу ккыщыпккэу, ккэлэцлыккыхэми загъэхъупхъэу сэлэмыр дахэу ккышыуахэу, нахыжъ лухъэр, аныбжы емыллыгъэу, щыпфэтэджыхэу, уапэ зыккышлэу, чыжъэу ушылэм фэ-дэу, уаумыгъэхымэу ккыщыпккэу, ккэлэжыгъаджэу — ар сиккыуадж, си Мамхъагъ, сиджэ-нэт чыплэ цыккы, сшыухъагъ, сшлэблэ, сысхэгъалэ ыккы ккысхэгъахъо. Уц ккэ-тэбэ шхъуантлэр зышъуаш, гупсэф иныр зипчъабл сиккыуаджэ. Сызэрэдахъэу сплэгупашъоу ккэушъэбэ, сшыпхыгъэ усэ-пыгъэхэр зэгъэрэтккыккыхъэх, иккэрыклэу ськкысхэжыгъыи, гум зыщепхъуатэ, иер зэхышлэу, зытыредзы тегъэогъэ пстэ-ур — ккэккэжыи, ккэтынчы, ккэнасы-пышлэ. Уиккыуадж, иуурам, иуунэ ыккы иуигупсэхэр — ахэр псэм иккэгъэккыон лъэшыхъагъ!

МАМЫРЬКЪО
Нурьет.

ПкъышъолымкІэ утынышху

Тутынэшъоным псауныгъэмкІэ изэрар ин къаклоу зэрэщытым имызакъоу, ар шэныжъ зыфэхуыгъэхэм апкъ кыкІыкІэ, нэмыкІ цыфыбэу лажъэ зимылэхэр пщынэнхэ фаеу зэрэхуэр кыдалъыти, УФ-м и Правительствэрэ и Президентрэ тутынэшъонымр щыгъэзыегъэн ыкІи гъэкІодыгъэн фаеу алытагъ. Хэбзэ-унашъо аштагъ, мы илъэсым джыри мы ІофыгъомкІэ шапхэхэр нахъ зэрагъэпытэштхэр, ахэр зымыгъэцакІэхэр зэрагъэпщынэштхэ шыкІэхэр икъу фэдизеу кІагъэ-тхыгъэх.

Ау гъэшІэгъонымр мы хэбзэгъуцугъэр ежъ цыф жъугъэхэм агукІэ зерамыштэрэр, сьд ишыкІэм, тутыныр чІадзын ыкІи япсауныгъи, яяхъци (нахъбэм ерагъэкІэ къагъахэрэр) кызытырагъэнэн зерамылорэр ары. «Ежъ цыф цыкІум зеришІэжыштым фэдэ къезышІэн горэ мы дунаим тетэп» зэралорэр гум къегъэкІы. Сыдеу гъэшІэгъона?

Гуузи, лъыдэкІуайи, пскэ Іаий — зэкІэ къеузы, илъэс 49-рэ нахъ зымыныбжъ Мэдждэ (ылъэкъуацІэ къетымылорэу тызэгъыгъ). Ау тутыныр щигъэзыен зэрэфаер сьд фэди-зырэ врачхэм къырауагъэми ытхъакІумэ ригъахэрэп.

— Тутынэшъоным хэлъ-хэсыр сэ бэшагъэ зысшІэрэр, ар непэ

зыгорэм сигъэшІэжыныу шытэп, — еІо ащ. — Илъэс 16-м къыщегъэжъагъэу тІэкІу-тІэкІуэ сешъо хуыгъэ, етіланэ студентыгъом нахъ ышъхъэ къисхыгъ, стажышхо сІІ (мэщхы), псы уемышъоу уцылэшъу-шта? Джащ фэдэ тутыныри. Ау непэ псыри, жъыри боу зэлы-хъагъэх ыкІи икъун зэрар кыуахы, арышъ, ерегупшысэх а зэкІэ зэрэдагъэзыжыштым.

Я XXI-рэ лІэшІэгукІау ты-зыхэтым ипчэгъу бзылъфыгъэр мафэ къэс нахъ чан щэхуу, ежъ хэлъын фэе шэнышІухэр щигъэзыехэзэ, иІоф зыдэщымыІэ лъэныкъом зегъазэ. Шъхъац пыупкІыгъэ къодьер ашломьдэхэжъэу, заупхуагъ ыкІи шъхъабыраупс зашІэу къаублагъ, хуыльфыгъэ дженэ-гъончэдждри ашІолэрыфэгъоу ашти, машинэ рулыми нахъыбэр кІэрытІысхъагъ, рулыр аІэкІэ-сысыхъэми, Тхъэм ябзылъфы-гъагъэ кыкІуыгъэнэнхэм щэгъуых. Унэрысыгъэхэм зыкы-чІаупхуыкІыгъ: ІофшІэн зимылэ «бысымгуащэхэр» шыІэжъхэп (зырызых), бын зилэхэм адыгэ лъэпкъ е шепхъэ плуныгъэр щагъэзыягъэу, «японскэ» плукІэр агъэфедэ, зэралорэмкІэ кІэ-лэцІыкІум уеушъын ишыкІа-гъэп, мэкъэ лъэшыри ифэ-шъуашэп, уеоныр (унымэ) тэрэзэп, ежъ шІоигъом тетэу — куоми, кІыими, пкІатэми, лъа-

тэми, еджэми, емыджэми, дэлоным фэмыяхэми, Іоф кы-пыбгъэкІынэу щытэп — нэмыкІау къэплон хуымэ, кы-зэрэхуу имэщэу орэкІы. Ары ыкІи ащ фэдэ гугъуемы-лыныгъэм кыкІэкІырэр. Улэу зимылэ ны-тыхэу «зызгъатхъэ-хэу, зызгъэсовременнэхэрэм» якІалэхэр тутыным, шъон пы-тэхэм цыкІу-цыкІоу апэуцох, кІэлэгъум пшІомыгъэшІэгъон, узкІэмыхъопс шыІа, хэлъ-хэ-сыр умышІэмэ?! Етіланэ ецэ-къэжъ Іэнтэгъум, ау чыжъэ. Адэ бзылъфыгъэр тутын ешъо-мэ, чэф іІэу бэрэ кыхэкІымэ, ащ кыкІэкІоштыр нафэба.

Тутынэшъонымр зиуз хуыгъэ бзылъфыгъабэ зэрэщытэр шъэ-фыжъэп, зышІошъ мыхуэхэрэр къэлэ бэдзэр гупчэм е Че-ремущкэ бэдзэр щыгъын щапІэм терэхъэхи орэплъэх — туты-ныр агъэунэшкІужы, ашъохэр зэхэшхыжъагъэхэу. Адэ бзылъфыгъэхэр ащ нэсыгъэхэ-мэ, хуыльфыгъэхэмкІэ Іофыр

къедгъэжъагъэми, ятілорэхэр арых анахъ лъэшэу шыІэныгъэм утын зэрихыхэрэр.

Гукъау, ау адыгэ бзылъфыгъэ «тхъэжъхэрэри» пчыхъапэ шхэ-плэ чІэсыгъохэм тутыным лъэ-Іабэх, яшІугъошъ, американ бзылъфыгъэ сигарет псыгъобзэ цыкІлухэр загъэинэу, загъэ-дэгъоу кызыкъуахых — зы-Іуагъэпщы. Мыекъуапэ зэрэ-мышІэрэ нэбгыритІу дэсэп, ахэр ІапэкІэ къалытэх... Адэ сы-дэу хуыштхэ джы ахэри?! Ар сэлومی, зымы кыгъэуцунхэп — ахъщэмэ яІ, нэмыкІи щыкІэ-хэрэп: янэ-ятэхэр, яшъхъэгъу-сэхэр тьдэ плъэхэра? Нахъ бало къэзылъэгъужыгъэхэмкІэ джэуапыри хъазырэу кычІэ-кІыгъ: мы Мыекъуапэ орымэ, сэрымэ зылорэ адыгэхэу, апэ-дэдэ кыдэтІысхъагъэхэу, Іэна-тілэхэр зыІыгыгъэхэм янэхэ-ри тутын ешъоштыгъэх...

ЗэрэхуэрэмкІэ, тутыныр щы-гъэзыегъэн унашъор аукоды-еп, илъэси 100 Іэпэ-цыпэм ешъо-

хэзэ кырыкІуагъэхэм непэ ар «чІэдэ, гъэтыл!» оІокІэ кыбда-штэна? Зым адрэм Іапэ фешІы ышъхъэкІэ тутыным лъеу кы-рихырэр зэхифыным ычІыплэкІэ.

Нахъыжъхэм ягъоу нахыкІэ-хэри рэкІох. Мыекъуапэ иеджэ-плэ зэфэшъхъафхэм ащеджэ-рэ кІалэхэми талуупчІыхъагъ. Илъэс 18 зыныбжъ Б. зэри-ІорэмкІэ, тутыным уешъоми, уемышъоми хуэнэу ары. Ау ежъ ар кызышІтэрэр чыІэ мафэ-хэр е гухэкІ горэ іІэ зыхуыкІэ ары. Мафэм зэ, тіо джашыгъум ешъо, етіланэ зэпегъэу, фэе-мэ чІидзыжышъунэу елытэ.

Африканцэ студент кІэлитІу-мэ тутыныр ямыкІасэу кыта-Іуагъ, ар хэмытми, уиуахътэ гъэшІэгъонэу зэхэпщэшъуцтэу алытэ.

Виктор зыцІэ кІэлэ пшъэ псыгъом къаигъашъо тео, «Ту-тынэшъонымр ежъ хэти іІоф, къэралыгъор ащ нахъ зыгъэ-гумэкІын Іофыбэ щыІ», еІо.

ЗэкІэ плъэгъугъи, зэхэтхыгъи, еплъыкІэхэри кыдыхэтлътытэ-хэзэ къэтэлэ, къэралыгъо уна-шъор кыдэмыкІыгъагъэми, пса-уныгъэм утын фэхуэрэ туты-нэшъонымр нахъ макІэ шыгъэ-ныр, нахъ шапхъэ ащ хэлъхъэ-гъэныр, кыбгот цыфэу емы-шъорэм ар Іумыгъэутысэныр, Іэдэб пхэлъыным, узфэсакъы-жъын амал зыхэбготэжыныр мы ІофымкІэ зэрэапэрэр кІэ-тэгъэтхы. Зынахъ лъапІэ щы-мыІэ щыІэныгъэр тэр-тэрэу кІэкІы тэшъумыгъэшІэу, гушыІэ-тэрэзым, гупшысэ икъум тыкІэ-жугъэдэлукІы, Іэягъэр шытэгъу-гъэгъэзы. Джашыгъум тьдэ-гуышт ыкІи тылъэшышт.

МАМЫРЫКЪО Нуриет

ЩЫІЭНЫГЪЭМ КЪЫХЭХЫГЪЭ КЪЭБАРХЭР

ЩыкІыгъ

ЗэшъэгъуитІур зэІукагъ. Зэресагъэу, Хъамызэ Хъарао къедао, кыкІэнакІэ. — Арэп, мы хэтэшІэным зэ Іуж икІыжъба. Тхъапшырэ кыиосІуагъа ащ бай узэрэхэмыхуыкІыштыр... О уилэ-жыгъэ къэхуфэ уасэхэр кыелыхы. Сэ кыисеплътыба, сомэ кыызхэзгъэкІы-штыр ары зыуж ситыр. СомишъэкІэ къалэм щысщэфырэр шыщыкІэ чылэм щясэщэжъы, пенсиерэ лэжъапкІэрэ зилэхэм чыфэуи ясэты, кыисатыжъы ыкІи. Кыисатыжъ къодьерэп, кыис-фэразэх лъэшэу.

— Адэ дэгъуба, — дыригъаштэ фэдэу зишыгъ ныбджэгъум.

— Сиунэ нахъ дахэ чылэм дэтэп, — зэпимыгъэу Хъамызэ зыщэтхъу-жъы. — Машинэ дэхитІу кІэпсэу си-чагу дэт. СикІалэ шІэхэу кыщэнэу зэхыхыгъэшъ, цыфхэр зэгъоуых си-чагу кыдэхъафэхэкІэ, сиунэмэ арыплъэ-

фэхэ, ау сикъэбзэжъхэр боу хэукъох. — Сыда, уикІалэ кыщэнэу кІэгъо-жыгъа? — кыгурылорэп Хъарао.

— КІэгъожъ Іоф іІэп, ау зы нэ-гыри сиунэ кыизгъэхъаштэп. Сиунэ хэгъэкІи, сищагуи альапэ кыдрыз-гъэдзэштэп. ШхапІэ сыубытыгъэшъ, орэкІохи, щэрэдждэгух, щэрэуджых. А джэгум къекІолІэшт зауІэм сиунэхэр зэхызгъэутэнхэ, етілани сІлэри зыфэ-дизыр зэрязгъэзэфэн слъэкІыштэп.

— Ар умыІо, Хъамыз, — кыфи-дэрэп Хъарао, — уикІлэ закъо ихъяр уишагу щымыІэтыныр емыкІуба шыу, уіІэри хъаулыеба ащыгъум.

— А къаплорэр зэхэсхынэу сыз-фэмыяхэр ары.

— Сыда узкІыфэмыяхэр? — Къэ-губжыгъ Хъарао. — Сэ сишъао кы-зещэм мары джэгущо тшыгъэ, ти-уни тырахыгъэп, тищагуи зэхатхъуа-гъэп. Цыфхэр чэфыгъэх, къэшъуагъэх, Тхъэм елъэлугъэх. Джы сабий дэхэ

сурэтхэри шагуи кыдэуцауагъэх. Ахэр зэкІэ шыкурба.

— Хъау, хъау, — зэкІаплорэп Хъа-мызэ. — Тиунэ исыри сэри зыдгъэкІэ-рэкІэнышъ, тызэгъусэу шхапІэу джэ-гур зыдэщыІэм тыкІошт. Зыкъэдгъэт-хэнышъ, тиунэ къэбзэ-лъабзэу тыкы-хъажышт.

— О-уи-у! Ари адыгагъэм щыщ хъу-на? Жъи, кІи — зэкІэри зэжэхэтхэу а зы шхапІэм зэдчыІэхэу. Етіланэ нэхъойрэ укІытэрэ тьда кыиздикІыштыр? Хэта а унэшор зыфэшІыгъэри цыф кыимыгъэхъаштмэ?

— ХъакІэ дэдэ хуымэ, унэ зыпыт пщэрыхъапІэу шагуи дэтым етэщэ. Унэшхом зэкІэри ибгъэхъанэу щыт пшІошІа. А унэмэ арыт хъап-щыпмэ ауасэ кыиосэрэІуи делэ ухъун.

— Олахъэ, Хъамыз, цыф кыизэры-мыхъашт уни сыфэмыи, — зэкІаплорэп Хъарао.

— Сыд уна сэлэ зигугъу пшырэр? Сишагу дэлъ плиткэм идэхагъэ зы-фэдэр ошІа? Ащ ыуасэ!.. КІэкІау

къэплотмэ, цокъэ шъабэ пшымыгъэу ащ утэмыхъэмэ нахышІу. Мафэ къэс тэтхъакІы, тэгъэлыды.

— Адэ сабийхэр шъуіІэхэ хуымэ сыда шушІэштыр? — еупчІы Хъарао.

— Плиткэм тедзэ фэтшІынштын, джы-ри ащ тегупшысэныр жыІоба.

— Олахъэ, Хъамыз, боу уегъэзыгъэм. Утхэрэп о, кынышхо ухэт нахъ, тхъэ-рэр тэры, — Хъарао ІогушІукІы, — тадежъ кыіухъэрэр етэгъэблагъэ. Тиуни, тищагуи япчъэхэр зэлухыгъэх. Тиса-бийхэри зэрэфаеу мэдждэгух, ялэгъу цыкІлухэри къалъэкІох. Сыгу огъу, Хъа-мыз, бадзэ зыдэмыбыбэрэ шагуи удэ-сыкІэ тхъэгъона? Сызиджагъоми ащ фэдэ шыІакІэ къет.

— Адэ, бадзи кыдэмыбыбэным пае-уц лъэпІаер сэщэфышъ, шагуи дэсэ-утхэ, дэпкъхэми атесэутхэ. Зы бадзи сишагу дэбгъотэштэп.

— А тхъамыкІ, — Хъарао мэхшы, — цыфи бадзи умыльэгъоу ащыгъум уцыІэба. Упсаузэ, хъадрыхэ укІогъахи, си Хъамызэ тхъамыкІ.

Хъэорзэ палор

Гъэмэфэ реным Едыдж зыщимыхэу хъэорзэ палор щыгъ. Ау анахъ мэфэ фабэр арыми, ышъхъэ пкІантіэ къе-хыгъэу зымы ыльэгъугъэп. Иныбджэгъу Осмэн плонышъ, «моднэ» еІошъ, кап-роним хэшІыкІыгъэ палор ренэу ышъ-хъэ тес. Ау тэкІу шІэ къэс ар зыще-хышъ, шъхъэм псэу къечъэхырэр Іэп-лъэкІыжъемкІэ елъэкІы, шъхъэузыми зэригъалэрэр ренэу игукъау.

— Едыдж, — еІо Осмэн, — мы хъэорзэ пэлэжыым нэмыкІ пшыгъэуи слъэгъурэп. Алахъэр кыиотагъ, пкІантіэ кыиохырэп, пшъхыи узэу къаплорэп. Сэ пэлэ лъэпІаер сщыгъ пэтээ...

— Сихъэорзэ палэ укыизэрэкІэна-кІэрэр сэшІэ, ау хъэуарзэм тыгъэп-

сыр зыхищэрэпышъ, сэ гупсэфэу сы-хэт. О уипэлэ моднэ тыгъэр шІоу зыхе-щэ, етіланэ ар о пшъхъэ къео. ПкІантіэри кыиочъэхы, шъхъэузыми ухэкІырэп.

— Олъэгъуа, сызэрегъорэм пае слъхъэ мзэуэу еІошъ зегъэлұшыба а унэм ис-лъхъэпапцІэм, — щыкІаеу мэхшы Осмэн.

— Олахъэ дэгъоу кыисепІуагъэм, уІуш о, синибджэгъу. — Осмэн ымакъэ нахъ къегъэлъэшы. — Джы сызфаем фэдиз сешъошт, армырмэ тІэкІу сыштэу къэ-сыублагъагъ. НекІо, Едыдж, кафем уесэ-гъэблагъэ, хъэтхъакІэу зыдгъэтхъэшт.

— Хъау, — кыфидэрэп Едыдж, — хъэтхъакІэр кыисэзэгъырэр сэ. СикІасэр цыф зыгъэтхъакІ.

— Ащ сыда кыибгъэкІырэр, сызэ-гомыгъэутэу къало.

— ОсІопэн, Осмэн, — Едыдж кы-зэтеуцо, — мары щэджагъо хуыгъэшъ, ІофшІэныр сыухыгъэу ыкІи сыпшыгъэу тиунэ сэкІожыы. Унэм сихъажыымэ зезгъэкІынышъ, тІэкІу зызгъэпсэфышт.

Ащ нэс щэдждэгъуашхэри бысымгуа-щэм кыгъэхъазырмэ, зэрэунагъоу тызэ-хэтІысхъанышъ, тызэдэшхэшт. Етіланэ ини, цыкІуи шъхъадж іІоф зэдэтшІэшт. Мафэ къэс уіІофхэм цыкІу-цыкІоу ахэбгъэкІымэ, Іофышхохэр пшІэнхэр нахъ псынкІэ мэху.

— Ары шъхъаеи, — еІо Осмэн, — уешъомэ тхъагъоба?

Сешъоу сыкъэкІожыымэ, сиунагъо хъалэ-балыкъ къислъхъашт. Унагъор бырсырэу, сисабийхэр кыисщышІэнэху,

нахъыжъыІохэри кыистеукІытыхъэхэу, — ащ фэдэ шыІакІэба сызфэмыяхэр.

— Ары шъхъаеи, ныбджэгъу гори уимылэу, — ымакъэ теубытагъэ хэмы-лътыжъэу ыпэчІэгъ чІіІухъажыгъ Осмэн.

— Іэхъомбэшхор кыиозыгъэлъэгъуэу иджыбэ аунэкІыфэ кыибдешъохэрэр ара ныбджэгъукІэ узаджэхэрэр? Уджэ-шъуабзэу джашыгъум уиунагъо ыпашъхъэ уихъажыныр дэгъуа? Игъо къэсыгъэ-ба зэ уибынхэм унэгъу афэбгъэзэнэу. Тхъэм къэзгъэшІэштым хъэорзэ палэ сщыгъэу, хъантхуупс къодые сешъоу сыщегъаІ, сиунагъо исхэр нэлэекІэ зэ кыисеплътынхэм ыпэу.

Осмэн ышъхъэ шІолэлэу, ыІони ымы-шІэу тІэкІурэ щытыгъ. Етіланэ капрон палор зыщыхи гъогум тыридізі, шъхъап-цІэу яунэ фиузенкІыжыгъ.

ХЪАГЪУНДЭКЪО Щамсэт.

ЛЪЭПКЪЫМ ИЦЫФ ЦІЭРЫНОХЭР

Сатыум, промышленностым ашызэлашлэ, ишлушлагэкэ непи кытхэтэу алытэрэ Трэхьо Лыу 1854-рэ ильэсым Шынджые кышчыгъу. Икэлэцлы-кыгъом тхьамыкэу шытыгъ, еджапэм клонэу амал илагъэп. Арэу шытыгъэми, сэнаушыгъэу хэлъыр кызыфигъэфедээз, шэныгъэу зэригъэгъотырэр шы-лэныгъэм шыпхырицын ылъэ-кыгъ. Екатеринодар (Красно-дар) мэшлоку гъогоу цагъэпсы-штхэм ахалъхъащт псэопъап-хъэхэм якъэгъотын фэлажъэ. Ащ ыуж чырбыщ заводи 4 илэ хъугъэ. Хьаклэщ, унэ дахэхэр, хъэмамэ, мэщыт Екатерино-дар иурамэу Мирым шаригъэ-шыгъэх. Кіэлэцлыкыхэм апае унэу ыгъэпсыгъэр, мэщытхэу кыуаджэхэм, кьалэхэм кьашы-зэлуиыгъэхэр цыфхэм агъэ-лпалэщтыгъэх.

Телекомпаниеу «Пшызэ ижъуагъу» зыфилорэм Трэхьо Лыу фэгъэхыгъэ фильмэр егъэхъазыры. Мы мафэхэм журналистхэр зэхэщэн Іофыгъохэм апылбых. Адыгэ Республикэм, Краснодар краим, нэмыкхэм тарихъ кьэбар гъэшлэгъонхэр кьащаугъоих.

Трэхьо Лыу
ишлушлагэкэ кытхэт

нэгъугъ, — кытфелуатэ Шынджые кьоджэ Советым итхьа-матэу, колхоз тхьаматэм игуа-дзэу шытыгъэ Емтыль Рэмэ-занэ. — Тихьаблэ шызэхат-щэрэ джэгуклэхэм Ереджыбэ кьахэлажъэщтыгъ, тыргъо ешлэ-ныр ікласагъ. Къуаджэм шап-лугъэхэр ціэрыно зэрэхъугъэхэм сырэгъушхо.

Ыцлэ урамым
фаусышта?

Іофшлэным иветеранхэм, чылэм дэс ныбжыкхэхэм къуа-джэм шаплугъэхэм ацлэхэр Шынджые иурамхэм афаусыхэ ашлоигъу. Кьоджэ псэуплэм ипа-щэу Пратэкьо Муслим кызы-рэтилуагъэу, Шынджые шыщ-хэу Краснодар, Мыекьуапэ, нэмыкхэм ащыпсэухэрэр лъэлу ялэу ыдэжэ кьэклауагъэх. Ма-мый Ереджыбэ ыцлэкэ Шынджые иурамхэм ащыщ фаусы ашлоигъу. Ащ даклоу, Цэй Унае, Тальэкьо Сулейман, нэмыкхэм ясаугъэтхэр гурыт еджапэм ишагу шагъэуцунхэ ямурад.

Культурэм и Ильэс Іофшлэгъэ дэгъухэмкэ тыгу кьэдгъэкы-жыным фэшл Шынджые егъэ-жъэпшлэхэр шашыгъэх. Адыгэ Республикэм инэмыкырэ къуа-джэмэ цыф цлэрылоу кьадэкы-гъэр маклэп. Ахэр тарихъым нахъ пытэу хэуцонхэмкэ са-угъэтхэр кьафыззлуахэу, ацлэхэр урамхэм афаусэу аублэмэ, Іофшлагъэу ялэри лъагъэклотэщт, ныбжыкхэхэр нахьышлоу аплу-щтых.

Трэхьо Хьазрэт зэхэхэм хэлажъэрэмэ ахэт.

стрэу Къумпыл Мурат, Парламентым и Тхьаматэу Вла-димир Нарожнэр, нэмык хэбзэ кьулыкышлэхэр зэхэхэм хэ-лэжъагъэх. Тикъуаджэ хьаклэу кьэклогъагъэр бэ. Трэхьо Лыурэ Мамый Ереджыбэрэ лъытэны-гъэу афашырэм а мафэм те-гушылагъэх. Анахъэу гуапэ тшы-хъугъэр тикъуаджэ шаплугъэхэм яшлушлагъэ тапэки лъыдгъэкло-тэным хэлажъэ зышлоигъомэ япчъагъэ зэрэхэхэрэр ары. Тикъуаджэ шыщхэу зэрэрес-публикэу зэльашлэхэрэ Трэхьо Энвер, Трэхьо Аслъан, Мыр-зэ Джанбэч, нэмыкхэри зэ-хэщэн Іофхэмкэ Іэпылэгъу кыт-фэхъугъэх.

зэрэтегушылэрэр зэхэтхыгъ. Бэгугъэ Ахьмэд, Тальэкьо Су-лейман, Цэй Ибрахим, Цэй Унай, Цэй Евгений, нэмыкхэм ацлэхэр кьетлохэзэ, Шынджые шаплугъэхэр нэгум кыкхэуцох.

М. Магомаевым
янэ шаплугъ

Зэльашлэрэ оредылоу Мус-лим Магомаевым янэу Айщэт Шынджые шыщ. Адыгеим и Лъэпкь театрэ иактрисэу шы-тыгъ. Адыгабзэр дэгъоу ышлэ-щтыгъ, пшынаоштыгъ, тилъэпкь мэкьамэхэр ыгъэбзэрабзэщты-гъэх.

— Мамый Ереджыбэ тигъу-

Еплъыкхэр

— Шынджые сышаплугъ, Мыекьуапэ сыщэпсэу, — кытилуагъ Трэхьо Хьазрэт. — Кіэлэегъаджэу чылэм дэххэм сьалпышъ, сэгъушлэ. Гуфэбэныгъэ ахэлъэу тарихъ кьэбархэм хьа-клэхэр ашагъэгъуазэх. Трэхьо Лыу исаугъэт гурыт еджапэм дахэу шагъэпсыгъ. Тилэакоу кыкхлугъэ гъогум сегупшысэ-зэ, цыф цлэрылоу тичылэ кы-дэкыгъэхэм ящылэклэ-псэуклэ нахьышлоу зэзгъашлэ сшлоигъоу сыхъугъ.

Трэхьо Хьазрэт кіэлэегъа-джэмэ ахэтэу чылэм итарихъ

— Трэхьо Лыу кыпэблагъэ-хэр, Шынджые ипащэхэр кы-зытэлъэлухэм, фильмэр тетхы-нэу едгъэжъагъ, — кьелуатэ журналистэу Ирина Золочев-ская. — Хьугъэ-шлэгъэ гъэшлэ-гъонхэм заштыгъэгъуазэ. Шынджые шыщхэр, лъэпкь шлэжыр зыгъэлъаплэхэрэр ягуапэу Іэ-пылэгъу кытфэхъух.

— Телефильмэр плуныгъэм фэгъэхыгъэу тэлъытэ, — зэдэ-гушылэгъур лъегъэкьуатэ опе-раторэу Александр Побегай-ловым. — Трэхьо Лыу фэдэ цыфхэр непэрэ шылаклэм ишы-клагъэх. Кьэбарэу зэхэхырэм

сэри сыклэупчлэжыкызэ, нахъ игъэклотыгъэу кысфалуатэ сшло-игъоу такыкхэр кысэккых.

Шыушлэ Іофыгъохэм Трэхьо Лыу зэрэхэлажъэщтыгъэм ехы-лэгъэ пычыгъохэр телефиль-мэм хэтлэгъоштых.

— Лъэпкымы ицыф цлэрыло-хэр гъашлэм шысэу шытилэх, — ело Шынджые кьоджэ псэ-уплэм ипащэу Пратэкьо Мус-лим. — Трэхьо Лыурэ зэльа-шлэрэ драматургэу Мамый Ере-джыбэрэ ясаугъэтхэр тичылэ кышчызэлутхыгъэх. Адыгэ Рес-публикэм и Лышъхъэу Тхьаклу-цынэ Аслъан, Премьер-мини-

Трэхьо Лыу фэгъэ-хыгъэ телефильмэр тырахы.

ТИКЪЭГЪЭЛЪЭГЪОНХЭР

Шлэжъым уеплу

Адыгэ Республикэм икамернэ музыкальнэ театрэу Хьанэхъу Адам ыцлэкэ шытым шылэныгъэм кыхэхыгъэ спектаклэхэр, пчыхъэзэхэхэхэр шызэхашэх. Культурэм и Ильэс хэхьэрэ Іофтхьабзэмэ ащыщ тыкызытегушылэрэр.

«Мы эхо друг друга» зыфилорэ кьэгъэлъэгъоныр Урысыемрэ Адыге-имрэ искусствэхэмкэ изаслуженнэ Іофышлэшхоу Сулейман Юныс ыгъэ-уцугъ. Режиссеры Алена Штонда, Грузием изаслуженнэ артистэу, Ады-

геим искусствэхэмкэ изаслуженнэ Іофышлэшхоу Исуп Аслъан кьашъохэр ыгъэуцугъэх. Галина Лодяновам сце-

нариер ытхыгъ. Сихъу Рэмэзанэ су-рэтхэр ышыгъэх.

Хэгъэгу ззошхом кьинэу кызыди-хыгъэр, ным ыгу ихыкылэрэр, ипсэлпы-хэо ежэрэ пшъашлэм игупшысэхэр, дзэм кьулыкыур шызыхырэ клалэу унагъом икыгъэм иписымэхэр, нэмыкхэри ар-тистхэм Іупклэу кьалуатэ. Ныбжыкхэхэм шлэжэ ялэным фэшл ащ фэдэ музы-кальнэ кьэшлынхэр тищыклагъэх.

Артистхэу Надежда Максимовам, Нина Родином, Алена Штондэ, Гали-на Лодяновам, Исуп Муратэ, Владислав Верещако, Виктор Марковым, Дэхъужэ Азамат, Блыпэшэо Зуриет, Ирина Ки-риченкэм, Елена Лепиховам, фэш-хьафхэм ярольхэр дэгъоу кьашыгъэх. Патриотическэ оредхэр кьалох, усэ-хэм кьаджэх, кьэшъох, Теклоныгъэм и Мафэ кьагъэблагъэ...

Камернэ музыкальнэ театрэм шлулэ-гъум, шылэныгъэм икыныгъохэм яхы-лэгъэ кьэгъэлъэгъонхэр мы мафэхэм щэклох.

Сурэтыр кьэгъэлъэгъоним кышчытырахыгъ.
Нэклубгор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

ЛЪЭПКЪ ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

Мыекьюапэ итворческэ объединениеу «Ошадэм» иконцерт мэкьюогум и 27-м республикэм икьэлэ шхьалэ шыклошт. Адыгэ орэдхэр пчыхьэзэхэхэм шылуштых, лъэпкь къашьохэр кышашыштых, оркестрэм орэдышьохэр кыригьэллоштых.

— Ильэсклэ узэклэлэбэжмэ «Ошадэр» зэхэтцагъ, — кытитыагъ Мыекьюапэ иадминистрация културэмклэ игьэлорышлэлэ ипащэу Цэй Розэ. — Едгъэжыгъэ юфыр зэрэлыдгьэклотэщтым тыпыль. «Ошадэм» итворческэ купхэм япчягъэ хэдгъэхуагъ. Юфшлагъэу шылар концертм кышылъэгъошт. — Адыгэ лъэпкь музыкальнэ лэмэпсимэхэр зыхэт оркестрэр зэ-

Шъуеблагъэх «Ошадэм» изэфэхьысыжъ

хэтцагъ, художественнэ пащэр орэдылоу, пчынаоу Барцо Руслан ары. Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу Кушъэкьо Симэ «Ошадэм» кьедгьэблэгъагъ. Беданэкьо Замирэ тиорэдыломэ ащыш. Ныбжыкълэхэр, клэлэцыкълухэр «Ошадэм» зэрэхэтхэм тегъэгъушло.

Лъэужхэр зэзыпхырэ творческэ купэу «Ошадэр» тэлъытэ. Адыгэ музыкальнэ културэм зыкьегъэлэтыжыгъэным фэшл зэхэаглохэм егъэжяплэу ашыгъэр агъэбэгъонэу афэтэлэ. «Ошадэр» Мыекьюапэ шыклорэ концертхэм ахэлажъэ, тикъуаджэхэм ачылагъ. Кушъхьэфэчъэ спортымклэ

Урысыем изэнэкьокьухэу, Дунэе турнирхэу Адыгеим шыклохэрэм «Ошадэм» илэлэсэныгъэ къащегъэлыагъ. Германием, Чехием, Урысыем ишъолъырхэм кьарыкыгъэ спортсменхэр «Ошадэм» икьэшъуаглохэм агоуцохэзэ, нэпэепл сурэтхэр атырахэу бэрэ кыхэкълэ. Творческэ объединение пытэу ыльэ темьуцагъэми, шэхэу цлэрыло зэрэхуштым тичыхъэ тель.

Мыекьюапэ културэмклэ и Унэ мэкьюогум и 27-м пчыхьэм сыхьатыр 7-м «Ошадэм» иконцерт щаублэшт. Зэфэхьысыжъ зышашышт пчыхьэзэхэхэм лъэпкь искусствэр зикласэхэр рагъэблагъэх.

Сурэтхэр «Ошадэм» иконцерт кышчытырахыгъэх.

ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКІЗ

Къырым шылэгъэ еджаклохэр

Искусствэхэмклэ Мыекьюапэ иклэлэцыкълу еджаплэу N 1-м зышызыгъасэхэрэр мэкьюогум и 9 — 21-м Къырым шылагъэх. Урысыем иклэлэцыкълу хор тиеджаклохэр хэтхэу концертхэм, зэкъошныгъэм игъэпытэн фэгъэхьыгъэ зэхэхьэхэм ахэлэжъагъэх.

Мэкьюогум и 12-м къалэу Ялтэ мэфэкл концертэу шыкълуагъэм Урысыем шызылэахлэрэ артистхэр, клэлэцыкълу хорыр хэлэжъагъэх. Урысые Федерацием и Гимн зэхэхьэм кышалагъ.

Севастополь и Мафэ фэгъэхьыгъэ мэфэкл зэхэхьэм Мыекьюапэ иклэлэеджаклохэм орэдхэр шагъэжынчыгъэх, зэлуклэгъухэм ахэлэжъагъэх, Къырым ичылплэ дахэхэр, Лавадийскэ ыкли Воронцовскэ унэшхохэр зерагъэлыгъуагъэх.

Урысыем културэмклэ и Министерствэ ыкли УФ-м ихорое обществэ ящытху тхылыхэр клэлэеджаклохэм кьаратыжыгъэх.

— Олимпиадэ джэгунхэу Шъачэ шыкълуагъэхэм язэфэшлыжын фэгъэхьыгъэ зэхэхьэм Урысыем иклэлэцыкълу хор хэлэжъагъагъ, ащ тиклэлэеджаклохэр хэтыгъэх, — кьелуатэ Адыгэ Республикэм културэмклэ и Министерствэ иотдел ипащэу Шэуджэн Бэлэ. — Урысыем инароднэ артистэу Валерий Георгиевыр япащэу тиеджаклохэр Олимпиадэм икультурнэ юфыгъохэм зерахэлэжъагъэхэм тэри осэ ин етэты.

Искусствэхэмклэ Мыекьюапэ иклэлэцыкълу еджаплэу N 1-м иклэлэегъаджэу Елена Попова Къырым шылэгъэ тиклэлэеджаклохэм япэцагъ. Лылуужу Джэнэт, Головка Владислав, Попова Анас-

тасие, Одэжъэкьо Фатимэ, Щербакоева Галинэ, Бекригард Максим, Шалай Ирина, Проткова Татьяна, Бойко Олесе купым хэтыгъэх.

«Урысыем иклэлэцыкълу хор» ылоу зытетхэгъэ лэпшэ сыхьатхэр зэклэ тиклэлэеджаклохэм шлухьафтын кьафашыгъ.

Адыгеим иныбжыкълэхэм бысымхэр дахэу кьапэгъокыгъэх. Тиклэлэеджаклохэм ащыгъ майкэхэм Адыгэ Республикэм иыракъ сурэтэу атешыхьэгъагъ.

— Нэбгырэ маклэп тызылукагъэр. Тызышыщ республикэр нахьышлоу ашлэнымклэ тишъуашэхэм мэхьэнэ хэчыгъэ ялагъ, — ело клэлэеджаклохэм пэщэныгъэ адызезыхьэгъэ Елена Попова.

Къырым шырэхьат, зэо-банэхэр шыклохэрэп. Тиклэлэеджаклохэу

Севастополь, нэмыкл къалэхэм ачылагъэхэм зэкъошныгъэм игъэпытэн ялахьышлу хашыхьагъ.

Концертхэр къафатыштых

Украинэм егъэзыгъэклэ кыкыжыгъэхэу Адыгеим псэуплэ шызыгъотыгъэхэм апае концертхэр, зэлуклэгъу гъэшлэгъонхэр зэхэхэх. Мэкьюогум и 26-м Мыекьюапэ районым шыклошт концертм Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу Михаил Арзумановыр, Адыгэ Республикэм искусствэхэмклэ иколледж итворческэ купхэр, нэмыклэхери хэлэжъэштых.

Сурэтым итхэр: Къырым шылэгъэ тиклэлэеджаклохэр.

ФУТБОЛ

Непэ Мыекьюапэ шызэдешлэщтых

2014 — 2015-рэ ильэс ешлэгъум Мыекьюапэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» зыфегъэхьазыры. Мэкьюогум и 14-м кышчыублагъэу тифутболистхэм япсауныгъэ врачхэм ауплэкълу, яспорт ухьазырыныгъэ хагъэхьоньмклэ юф зыдашлэжы.

«Зэкъошныгъэм» итренер шхьалэу Шыумэфэ Рэмезанэ кызыэрэтилуагъэу, нэбгырэ заулэ командэм кьырагъэблэгъагъ, клэу аштэштхэм яешлакълэ лъэплэх.

Мыекьюапэ «Зэкъошныгъэм» Мыекьюапэ иныбжыкълэ футбол командэрэ непэ ныбджэгъу зэлуклэгъу республикэ стадионм шырылэшт. Ешлэгъур сыхьатыр 18.30-м аублэшт.

Футболыр зикласэхэр ешлэгъум еплъынхэу зэхэаглохэм рагъэблагъэх.

Нэклубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэр
ыкли кьыдэзы-
гъэкълэрэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкь Юфхэмклэ, Ізкыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли кьэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакция
зыхьышлэр:

385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм

иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкълэжъ зы-
хьырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зышаушыхьаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын Юфхэмклэ,
телерадиокъэтын-
хэмклэ ыкли зэлы-
Ізсыклэ амалхэмклэ
и Министерствэ
и Темуыр-Кавказ
чылплэ гьэлоры-
шлал, зэраушыхьа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчягъэр

4000

Индексхэр

52161

52162

Зак. 2240

Хэутыным
ушыкълэштхэнэу шыт
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
Зышыкълэштхэгъэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор
шхьалэр

Дэргэ Тимур

Редактор
шхьалэм
иапэрэ гуадзэр

Мэшлэкьо
Сайд

Редактор
шхьалэм
игуадзэр —
пшъэдэкълэжъ
зыхьырэ
секретарыр
Хьурмэ Хьусен

